

Plenaire 14

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

12 december 2007

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid en houdende aanvulling ervan door toevoeging van een titel inzake handhaving en veiligheidsmaatregelen – 80 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5 Ontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI 'Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen' – 80 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	1 11
ONTWERP VAN DECREET tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XV Milieuschade, tot omzetting van de richtlijn 2004/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende milieuaansprakelijkheid met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade – 1252 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 6 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	11 16
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 19 februari 2007, gesloten tussen de Federale Overheid, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake de uitvoering van sommige bepalingen van het Protocol van Kyoto – 1314 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	16 22
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Bart Caron, de dames Vera Van der Borght, Vera Jans en Helga Stevens en de heren Bart Van Malderen en Tom Dehaene betreffende een experiment persoonsgebonden budget – 1356 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2 Bespreking	23
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borght en Anne Marie Hoebeke, de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Helga Stevens betreffende de creatie van opvangplaatsen en een snelprocedure voor personen met een snel degeneratieve aandoening (SDA) – 1377 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2 Bespreking	24
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	26

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Agnes Bruyninckx, Vera Dua, Vera Jans, Greet Van Linter: gezondheidsredenen;

Luc Van den Brande, Karim Van Overmeire: buitenslands.

Joris Vandembroucke: familieverplichtingen.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 60/11*)

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid en houdende aanvulling ervan door toevoeging van een titel inzake handhaving en veiligheidsmaatregelen
– 80 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI 'Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen'
– 80 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, het ontwerp en het voorstel van decreet werden in de commissie in samenhang behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van

decreet als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schauvliege, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed heeft gelijktijdig zowel het ontwerp van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI 'Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen' en het voorstel van decreet van mevrouw Dua en de heer Daems houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid en houdende aanvulling ervan door toevoeging van een titel inzake handhaving en veiligheidsmaatregelen besproken. Ik zal de inhoud van zowel het ontwerp als van het voorstel toelichten. Mevrouw Van den Eynde zal daarna iets dieper ingaan op de bespreking in de commissie.

Het voorliggende ontwerp van decreet is het resultaat van een langdurig proces, waar meer dan tien jaar aan is gewerkt. Het ligt nu ter stemming voor. Dat is een historisch moment. Hopelijk kunnen we de zaak vandaag tot een goed einde brengen. Er is hard aan gewerkt. Door veel overleg in de commissie hebben we goed werk kunnen leveren. Zowel het ontwerp als het voorstel werden grondig besproken.

Vooreerst harmoniseert het ontwerp de bepalingen inzake het toezicht, de sancties en de veiligheidsmaatregelen voor negen belangrijke milieuhygiënewetten en -decreten, zoals die over afval, water, bodem, lucht, geluid en milieuvergunningen. Op één milieuhygiënedecreet zal het toekomstige milieuhandhavingsdecreet voorlopig niet van toepassing zijn, met name op het nieuwe mestdecreet.

Daarnaast zal er een gecoördineerd milieuhandhavingsbeleid komen door de oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving. Het is de bedoeling dat deze raad een centraal adviserende en beleidsondersteunende opdracht krijgt, onder meer door het afsluiten van handhavingsprotocollen.

Ten slotte gaat in dit ontwerp ook veel aandacht naar de bestuurlijke handhaving via het opleggen van bestuurlijke maatregelen en bestuurlijke geldboeten, en via de oprichting van een administratief rechtscollege, het milieuhandhavingscollege.

Een van de voornaamste uitgangspunten van het voorliggende ontwerp ligt in de versterking van de bestuur-

lijke handhaving. Er zullen drie vormen van bestuurlijke maatregelen worden ingevoerd: het bevel tot staking, het bevel tot regularisatie en de bestuursdwang. Kenmerkend voor al deze bestuurlijke maatregelen is dat ze geen sancties vormen. Ze voegen met andere woorden geen leed toe aan een individuele dader, maar zijn uitsluitend gericht op een herstel van het geschonden leefmilieu.

Naast de mogelijkheid tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen door de bevoegde toezichthouders, zullen eveneens bestuurlijke sancties kunnen worden opgelegd. Deze bestuurlijke sancties zullen de vorm aannemen van alternatieve, dan wel exclusieve bestuurlijke geldboeten. Het verschil in bestuurlijke geldboete hangt ook samen met een onderscheid dat moet worden gemaakt tussen milieumisdrijven enerzijds en milieu-inbreuken anderzijds.

Als we het over milieumisdrijven hebben, hebben we het over gedrag dat in strijd is met de milieuhygiënewetgeving die op grond van het milieuhandhavingsdecreet moet worden gehandhaafd, en dat op grond van datzelfde decreet strafrechtelijk kan worden gesanctioneerd. Als we het over milieu-inbreuken hebben, hebben we het over gedrag dat in strijd is met de milieuhygiënewetgeving die op grond van het milieuhandhavingsdecreet moet worden gehandhaafd, maar dat niet in aanmerking voor een strafrechtelijke sanctionering komt. In feite gaat het hier om een depenalisering. Bij milieumisdrijven zal een alternatieve bestuurlijke geldboete worden uitgeschreven, bij milieu-inbreuken gaat het om een exclusieve bestuurlijke geldboete.

Het milieuhandhavingscollege vormt een belangrijk aspect van het ontwerp van decreet. De overtreder kan bij een nieuw Vlaams administratief rechtscollege, met name het milieuhandhavingscollege, een beroep instellen tegen de beslissingen van de gewestelijke entiteit die een alternatieve of een exclusieve administratieve geldboete kan opleggen. Het milieuhandhavingscollege zal een sleutelrol in het milieuhandhavingsbeleid spelen. Het moet zich uitspreken over de beroepen die tegen de door de gewestelijke entiteiten opgelegde administratieve geldboetes worden ingesteld. Dit houdt in dat tegen de beslissingen van het milieuhandhavingscollege een administratief cassatieberoep kan worden ingesteld.

De commissie heeft lang gediscussieerd over de oprichting van een Vlaams administratief rechtscollege. Volgens de minister gaat het om een weloverwogen beslissing. We houden hierbij rekening met de juridische voorwaarden die in dit verband van kracht zijn. De eerste voorwaarde luidt dat de te beslechten geschillen politieke rechten moeten betreffen. Het gaat hier om geschillen tussen personen en overheden over het al dan niet betalen van een administratieve geldboete die wegens een niet-naleving van de milieuhygiënewetgeving is opgelegd. De tweede voorwaarde houdt in dat een

gewest enkel tot de decretale oprichting van een administratief rechtscollege kan overgaan indien deze beslissing binnen de impliciete bevoegdheden van de gewesten kadert. In onze ogen is het milieuhandhavingscollege essentieel om de gewestelijke bevoegdheden en regelgeving inzake het leefmilieu op een effectieve en efficiënte wijze uit te voeren en te handhaven.

Mijn volgend punt betreft de strafrechtelijke handhaving. Om alle mogelijke bevoegdheidsdiscussies op basis van het federale strafrecht en strafvorderingsrecht te vermijden, is het essentieel de eenheid in het strafrecht te vrijwaren. We hebben er dan ook nauwlettend op toegezien dat het Vlaams milieustrafrecht maximaal op het federaal strafwetboek is afgestemd.

Ik kom tot mijn besluit. Dit ontwerp van decreet moet een mijlpaal van het Vlaams milieuhandhavingsbeleid voor de komende decennia worden. Een snellere, effectievere en efficiëntere handhaving van het milieuhygiënerecht moet binnen afzienbare tijd realiteit worden. Aangezien we hier gedurende tien jaar over hebben gediscussieerd, is het vandaag een belangrijke dag.

Vervolgens wil ik het over het voorstel van decreet van de heer Daems en mevrouw Dua hebben. Op 5 juli 2007 heeft de heer Daems dit voorstel van decreet in de commissie voor Leefmilieu toegelicht. Volgens hem is het voorstel van decreet op dezelfde filosofie als het ontwerp van decreet gebaseerd. Beide documenten bouwen voort op het werk dat destijds door de inter-universitaire commissie tot herziening van het milieurecht in het Vlaamse Gewest en door de universiteiten van Gent, Maastricht en Leuven is verricht. De heer Daems heeft toen evenwel ook de verschillen tussen het voorstel van decreet en het ontwerp van decreet met betrekking tot de structuur en het instrumentarium van het handhavingsbeleid benadrukt.

Ik zal even het kader van het voorstel van decreet van de heer Daems en mevrouw Dua schetsen. De eerste prioriteit van het voorstel van decreet betreft het creëren van een goed handhavingsbeleid dat op het terrein goede resultaten boekt. Hiertoe moet een handhavingsmodel worden gecreëerd.

Volgens de heer Daems moet de regelgeving met betrekking tot de rechtshandhaving op een duidelijke visie op de taakverdeling tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke handhaving en tussen strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving steunen. Het moet duidelijk zijn hoe en waarom van bepaalde mogelijkheden gebruik wordt gemaakt.

Dit tekstvoorstel is uitgewerkt op basis van het volgende handhavingsmodel: publiekrechtelijke afhandeling primeert boven privaatrechtelijke afhandeling, strafrechtelijke afhandeling is in hoofddeorde bestraffend

gericht, bestuurlijke afhandeling is in hoofdorde gericht op het ongedaan maken van de inbreuk en zijn gevolgen, strafrechtelijke afhandeling is bijkomend gericht op het ongedaan maken van de inbreuk en zijn gevolgen, en bestuurlijke afhandeling heeft bijkomend een zuiver punitieve dimensie.

De doelstellingen van het voorstel van decreet van de heer Daems zijn de volgende: de wil om een uniforme regeling uit te werken die is aangepast aan de handhaving inzake milieuhygiëne en natuurbehoud; de wil om deze regeling optimaal doelmatig en doeltreffend te maken; de wil om een regeling uit te werken waarin de rechtsbescherming van de burger sterk is uitgebouwd; de idee om continuïteit met de bestaande wetgeving te betrachten in de mate waarin dit kan bijdragen tot de werkbaarheid van de nieuwe regeling; de wil om een kosteneffectieve wetgeving te ontwikkelen.

De heer Daems wees tot slot in zijn toelichting nog eens op het grootste pijnpunt inzake milieuhandhaving. Volgens hem is het gebrek aan capaciteit, knowhow en daardoor slagkracht van de lokale besturen een groot probleem op het vlak van handhavingsbeleid. Hij stelt dat in sommige gemeenten de politieke wil ontbreekt om effectief aan handhaving te doen. Hij wijst daarbij op de jaarverslagen van de ombudsdienst die ook ieder jaar in onze commissie worden besproken.

We hebben in de commissie heel wat uren gespendeerd aan dit ontwerp en voorstel van decreet. Op 17 en 19 september 2007 hielden we hoorzittingen met diverse deskundigen: de heer Van den Berghe, ondervoorzitter in de rechtbank van eerste aanleg in Gent, de heer Bouckaert van het advocatenkantoor Stibbe, de heer De Smedt van LDR Milieuadvocaten en het Centrum voor Milieurecht van de Universiteit Gent, professor Michiels van Tilburg en professor Faure van de rechtsfaculteit van Maastricht. We hebben dus ook geluisterd naar ervaringen van mensen over de grenzen. Uiteraard is ook het middenveld in Vlaanderen bij de bespreking betrokken. Er werden ook vertegenwoordigers gehoord van de SERV, Minaraad en VVSG. Op basis van deze hoorzittingen hebben we nog een aantal belangrijke amendementen goedgekeurd.

Mevrouw Van den Eynde neemt de verslaggeving van de bespreking in de commissie voor haar rekening. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, mevrouw Schauvliege heeft u zonet de doelstellingen van het ontwerp van decreet toegelicht. Het zal dan ook duidelijk zijn dat dit ontwerp inhoudelijk zeer sterk is en zeer be-

langrijk, waarvoor samen met het ontwerp van milieuschadedecreet twee hoorzittingen werden georganiseerd. Ik breng verslag uit over de werkzaamheden in de commissie. Na de hoorzittingen waar acht sprekers werden uitgenodigd, werden de besprekingen geopend.

Mevrouw Rombouts gaat namens CD&V in op een aantal punten om aan te tonen dat dit ontwerp inhoudelijk erg sterk is. Ze meent dat door middel van dit ontwerp van decreet met de oprichting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een gecoördineerd handhavingsbeleid mogelijk is. CD&V steunt dit ontwerp van decreet. Het zal voor snellere, effectievere en efficiëntere handhaving zorgen. De heer Peumans is het niet eens met de bewering dat veel lokale besturen weigeren op te treden tegen milieuovertredingen, en ook de heer Lachaert meent dat kleine gemeenten niet altijd over de nodige ambtenaren met de noodzakelijke kennis en ervaring beschikken. Ondanks het feit dat de minister een deel van de bezorgdheid van de Groen!-fractie deelt en hiervoor naar uitvoeringsbesluiten verwijst, blijft de heer Daems van mening dat fundamentele kansen worden gemist. Hij verwijst naar het niet invoeren van de bestuurlijke dwangsom en op de omvang van het op te richten milieuhandavingscollege. Hij meent eveneens dat de amendementen van de meerderheid teleurstellend zijn, zeker als rekening wordt gehouden met de gefundeerde opmerkingen tijdens de hoorzittingen en de standpunten die de heer Martens van de sp.a-spiritfractie tijdens de algemene bespreking heeft ingenomen. De heer Bex stelt dat hij tevreden is dat het ontwerp van decreet op een aantal punten werd bijgestuurd en dat de minister inmiddels een aantal toezeggingen heeft gedaan. Voor zijn fractie is de balans van de behandeling van het ontwerp van decreet dan ook positief.

Ten slotte stelde ik zelf, namens het Vlaams Belang, dat mijn fractie steeds vragende partij is geweest voor een degelijk milieuhandavingsdecreet. Ik wees er wel op dat de werkbaarheid van het nieuwe systeem nog steeds valt of staat met de medewerking van de procureurs. Ik benadrukte dat een aantal problemen over de werkbaarheid van het decreet zich niet zouden voordoen als Vlaanderen zelf bevoegd zou zijn voor justitie. Uiteindelijk werd het gewijzigde ontwerp van decreet aangenomen met negen stemmen voor bij vier onthoudingen. Tot zover het verslag.

Ik verwoord nu het standpunt van het Vlaams Belang. Elk jaar bij de bekendmaking van het jaarlijkse milieuhandavingsrapport hebben mijn collega's en ik de opeenvolgende ministers van Leefmilieu geïnterpeleerd over het falende milieuhandavingsbeleid. De Vlaamse Milieu-inspectie stelde vast dat de parketten soms meer dan 70 procent van de prioritaire pv's sepoeneerden. De magistraten wezen dan weer op de complexiteit en inflatie aan regelgeving inzake ruimtelijke

ordening en leefmilieu, en op een geregeld falend gemeentelijk en Vlaams handhavingsbeleid. Het is duidelijk dat het parket en de Milieu-inspectie inzake milieuhandhaving in het verleden niet op dezelfde golflengte zaten. De vraag is of dit na de invoering van het decreet wel het geval zal zijn.

We kunnen niet ontkennen dat onze ingewikkelde milieuwetgeving, met zijn sectoriële milieuwetgeving en bijbehorende handhavingsregels het toezicht op het naleven van de milieuwetgeving steeds moeilijker maakt. Daardoor bleven soms een aantal zware milieu-overtreders ongemoeid. Het was dan ook voor iedereen duidelijk dat een nieuw milieuhandhavingsdecreet zich opdrong. Met andere woorden: als Vlaanderen zijn leefmilieu wil beschermen en zijn eigen milieuwetgeving niet wil ondergraven, dan is Vlaanderen dringend toe aan een nieuw milieuhandhavingsdecreet.

Precies daarom is onze fractie in zekere zin tevreden dat het ontwerp van milieuhandhavingsdecreet eindelijk op tafel ligt. Het heeft immers de bedoeling om enerzijds de betrokkene te waarschuwen dat zijn activiteiten niet worden uitgevoerd zoals de milieuwetgeving voorschrijft, maar anderzijds moet het decreet ook als verdienste hebben dat de échte verontreinigers voortaan kunnen worden aangepakt.

U zult het me niet kwalijk nemen dat onze fractie zich momenteel afvraagt of dit nieuwe milieuhandhavingsdecreet wel voldoende zekerheid biedt. Kan het nagestreefde doel ook gerealiseerd worden? De verdienste van dit decreet is vooral dat het ontwerp de handhaving van de tien belangrijkste milieuhygiënewetten en decreten harmoniseert. Op die manier wordt de handhaving van de milieuregelgeving transparanter, want ze wordt losgekoppeld van de sectorale aanpak die het milieurecht kenmerkt. Hierdoor zal de diversiteit in de toezichtsbepalingen en sancties in de milieuhygiënewetten worden weggevoerd. Ook de belofte om het Mestdecreet in de loop van de huidige legislatuur mee op te nemen in de algemene milieuhandhavingsregelgeving is voor ons belangrijk.

Het tweede positief punt voor ons is dat voortaan een onderscheid zal worden gemaakt tussen milieu-inbreuken en milieumisdrijven. Dankzij dit onderscheid zullen bepaalde schendingen van administratieve verplichtingen worden gedepenaliseerd, terwijl vandaag in de milieuhandhaving nog voornamelijk gebruik wordt gemaakt van strafrechterlijke sancties. Wegens onze ingewikkelde milieuregelgeving is voor het Vlaams Belang een strafrechterlijke sanctie voor administratieve formaliteiten onaanvaardbaar. Het depenaliseren van de administratieve verplichtingen en de introductie van een bestuursrechterlijke handhaving zal de milieuhandhaving niet alleen rechtvaardiger maken, maar zo zal ook de zogenaamde administratieve overtreder in de toekomst beter worden gewezen op zijn tekortkomingen ten

aanzien van de milieuregelgeving. Vandaag wordt deze vorm van overtreding gewoonweg geseponneerd.

We blijven nog steeds argwaan koesteren tegenover de grondwettigheid van het milieuhandhavingscollege. De Raad van State stelt duidelijk dat de noodzakelijkheid voor de oprichting van het milieuhandhavingscollege onvoldoende is gemotiveerd. Volgens de Raad van State kan een onvoldoende motivering leiden tot de oprichting van eender welk rechtscollege. Wij vinden het dan ook een spijtige zaak dat de Vlaamse Regering op een ondoordachte manier omgaat met de rechtsbescherming. Een bestuurlijke boete is immers een maatregel die tot doel heeft om leed te veroorzaken. Zo wordt dus leed veroorzaakt aan een persoon zonder dat een voorafgaande tussenkomst van een rechter is vereist. Artikel 6 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens vereist in dergelijk geval dat er een beroep mogelijk is bij een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie. Wegens de te algemene motivering van de noodzakelijkheid van de oprichting van het milieuhandhavingscollege is het hele boetesysteem volgens ons dus onwettig.

Het tweede negatief punt in dit decreet is voor ons het systeem van de alternatieve boete. Dit is een administratieve boete die wordt opgelegd als de procureur meedeelt dat hij een milieumisdrijf niet strafrechterlijk wenst te behandelen. Wij menen dat hierdoor rechtsongelijkheid wordt gecreëerd, omdat alternatieve boetes alleen zullen worden opgelegd in rechtsgebieden waar de procureur zijn intenties aangaande de strafrechterlijke behandeling van milieumisdrijven tijdig meedeelt. In rechtsgebieden waar dit niet het geval is, zullen alternatieve boetes onmogelijk zijn.

Het systeem van de alternatieve boetes staat of valt met de medewerking van de parketten. Vlaanderen is niet bevoegd op justitioneel gebied en kan dus ook het vervolgingsbeleid niet sturen. Daarmee toon ik des te meer aan dat ook het milieubeleid in Vlaanderen voor een groot deel afhankelijk is van het federale beleid. Een overheveling van justitie naar Vlaanderen is geen natte droom, maar in afwachting van de ontbinding van deze staat de ultieme oplossing om voortaan aan een degelijk milieuhandhavingsbeleid te kunnen doen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, vanuit onze fractie wil ik graag een aantal accenten leggen.

In eerste instantie wil ik toch wel even stil staan bij dit memorabele moment. Zoals mevrouw Schauvliege reeds zei, krijgt tien jaar discussie momenteel een orgelpunt. Eindelijk zijn er keuzes gemaakt en knopen

doorgehakt, heel bewust en met veel inspraak. Het milieuhandhavingsdecreet heeft een heel parcours afgelegd alvorens hier op de banken te belanden. Voorafgegaan door een ruime studie, overlegd met heel wat specialisten, ruim bevestigd tijdens twee rondetafelconferenties en adviezen van Minaraad, SERV en Raad van State. Er was kortom heel veel inspraak. Na al deze inspraak zijn wij ervan overtuigd dat het decreet krachtige handhavingsinstrumenten aanreikt die werkbaar zijn, bevattelijk en niet 'over the top'. Er wordt nergens met een kanon op muggen geschoten.

Inhoudelijk is dit een zeer sterk decreet. Het werd hoog tijd dat er een harmonisering kwam inzake toezicht, sancties en veiligheidsmaatregelen voor het milieuhygiënebeleid. En zoals mevrouw Schauvliege reeds zei, is het mestdecreet niet opgenomen in dit ontwerp, maar als indiener van het mestdecreet heb ik er begrip voor dat deze oefening op dit moment te moeilijk was, zeker gezien de delicate onderhandelingsprocedure met de Europese Commissie.

Vooraf de mogelijkheid om eindelijk te komen tot een gecoördineerd milieuhandhavingsbeleid door de oprichting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving kan naar onze mening uitgroeien tot een van de sterkste punten uit dit decreet.

Door ook veel aandacht te besteden aan de bestuurlijke handhaving via de oplegging van bestuurlijke maatregelen, bestuurlijke geldboeten en de oprichting van het milieuhandhavingscollege houden we het handhavingsbeleid op een bevattelijke schaal en aangepast aan de specifieke noden op het terrein. Het lijkt ons een krachtig signaal dat deze Vlaamse Regering en dit Vlaams Parlement het handhavingsbeleid au sérieux nemen en de nodige armslag willen geven.

In de commissie is nog even gediscussieerd over minnelijke schikkingen en dwangsommen. CD&V is zeer tevreden dat we de keuze hebben gemaakt om deze maatregelen niet te integreren in dit ontwerp van decreet. Onderzoek heeft uitgewezen dat aanmaningen en raadgevingen tot 80 percent van de gevallen kunnen oplossen zonder dat hierbij een minnelijke schikking of dwangsom bij komt kijken. Om voor al deze gevallen in de hele administratie, oplegging en inning van een minnelijke schikking te voorzien, waarbij de kost meestal hoger zal liggen dan de opbrengst en bovendien hetzelfde resultaat wordt bereikt als bij een aanmaning, vinden wij van het goede te veel.

Het handhavingsbeleid focust terecht met krachtige instrumenten op die overige 20 percent van de gevallen waarin een aanmaning of raadgeving niet werkt. We zijn tevreden dat er niet met kanonnen op muggen wordt geschoten. Dit ontwerp van decreet heeft niet de bedoeling om geld in te zamelen, maar wel om een mentali-

teitswijziging te creëren bij de mensen, namelijk dat regels belangrijk zijn en gehandhaafd moeten worden.

Wat nog een heel belangrijk punt is voor CD&V in dit ontwerp van decreet, is dat de gemeentelijke administratieve sancties na de goedkeuring van dit ontwerp van decreet niet meer in de illegaliteit verkeren. Vanaf vandaag kan een gemeente dus officieel een gemeentelijke administratieve sanctie voor sluikstorten opleggen. Dit is een heel belangrijk instrument om onze gemeenten proper te kunnen houden, wat trouwens al is gebleken. We mogen ook eens benadrukken dat de gemeenten zeker inspanningen leveren om de handhaving zo goed mogelijk uit te voeren. Ik hoop u niet uit te leggen dat dit niet evident is.

Onze fractie steunt dit ontwerp van decreet van de Vlaamse Regering. Uit een waaier aan mogelijkheden zijn keuzes gemaakt om het milieuhandhavingsbeleid een nieuw elan en de nodige armslag te geven. Proficiat hiervoor aan de Vlaamse Regering. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, ik zou in de eerste plaats hulde willen brengen aan de verslaggevers en aan de voorzitter van de commissie, die ons heeft toegelaten om dit ontwerp van decreet en het voorstel van decreet van de oppositie aan het oordeel van vele experts te onderwerpen.

Via hoorzittingen hebben we experts laten opdraven uit binnen- en buitenland, uit de academische wereld, uit het maatschappelijk middenveld en uit de gerechtelijke wereld. Ik denk dat dit ertoe geleid heeft dat we, via amendement, van dit ontwerp van decreet een goed stuk hebben kunnen maken. Ik denk dat we binnen de commissie echt goed werk hebben geleverd. We zijn niet over één nacht ijs gegaan. We hebben goed geluisterd naar alle opmerkingen en suggesties van de verschillende experts en we hebben als parlement onze stempel kunnen drukken op het eindresultaat van dit ontwerp van decreet.

Collega's, ik denk dat het belang van een handhavingsbeleid niet onderschat kan worden. We zouden ons kunnen afvragen wat het nut is van dit parlement als de decreten en de regels die hier worden goedgekeurd, uiteindelijk niet worden nageleefd. Wat zitten we hier te doen als men in de praktijk onze decreten en de uitvoering daarvan zomaar naast zich neer zou leggen? Een beleid van straffeloosheid stelt ook ons eigen nut en ons existentieel belang in vraag.

Het is uiteraard ook nodig, in het bijzonder in het milieu-beleid, dat er van een goede handhaving werk wordt ge-

maakt, om te voorkomen dat enorme facturen – die misschien klein economisch gewin opleveren voor diegenen die milieuovertredingen begaan, maar een gigantische kost met zich meebrengen voor de maatschappij – op de maatschappij worden afgewenteld. Want dan wordt de maatschappij achteraf geconfronteerd met de kosten van de sanering en opruiming van de milieuverontreiniging, voor zover dat dan nog mogelijk is. Schade die veroorzaakt wordt aan de volksgezondheid bijvoorbeeld, is in veel gevallen niet te herstellen. Om die reden vinden wij het van cruciaal belang dat we werk kunnen maken van een slagkrachtig en slagvaardig handhavingsbeleid.

Milieuhandhaving is ook noodzakelijk om oneerlijke concurrentie te kunnen tegengaan. We moeten voor alle economische actoren een gelijk speelveld creëren. Ik denk dat we niet kunnen dulden dat bepaalde economische actoren, bepaalde bedrijven, die het minder nauw zouden nemen met de milieuwetgeving, daardoor een economisch voordeel zouden krijgen en, bij wijze van spreken, hun marktaandeel zouden kunnen vergroten ten koste van bedrijven die het wel nauw nemen met de opgelegde regels.

Daarom zijn we blij dat na tien jaar discussie eindelijk werk kan worden gemaakt van een Vlaams milieuhandhavingsbeleid die naam waardig. Het is belangrijk dat we naast het strafrechtelijk spoor in de milieuhandhaving nu ook een heel duidelijk uitgebouwd bestuursrechtelijk spoor krijgen, dat in de eerste plaats is gericht op het voorkomen en het herstel van milieuschade. Dat kan, hopen we, een einde maken aan de straffeloosheid die er voor een deel is door de hoge seponeringsgraad van milieudelicten door onze parketten.

We vinden het ook van uitermate groot belang dat met dit ontwerp van decreet het milieuhandhavingsbeleid planmatiger kan gebeuren, door de oprichting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, die het toezicht en de vervolging van milieudelicten beter zal kunnen stroomlijnen en, naar we hopen, ook beter richting kan geven aan het toezicht dat nodig is op lokaal vlak.

Mevrouw de minister, u bent de vorige weken nogal onder vuur genomen, onder andere door de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten, omdat u in het kader van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de lokale besturen extra eisen oplegt voor het toezicht op de Klasse-2-inrichtingen die vergund worden door de colleges van burgemeester en schepenen. We steunen u in uw voornemen om effectief werk te maken van een versterkt toezicht op dat niveau omdat er op het terrein heel wat aan schort, zoals de heer Daems heeft aangehaald en zoals is gebleken uit het verslag. We moeten geen steen werpen naar al onze steden en gemeenten, maar de steden en gemeenten die werk maken van een structureel goed toezicht op de Klasse-2-inrichtingen, zijn zeldzame voorbeelden. Het is zeer goed dat we in

het kader van de samenwerkingsovereenkomst de lokale besturen stimuleren om hun toezicht verder uit te bouwen en ervoor te zorgen dat op lokaal vlak de milieuhinderlijke inrichtingen beter worden gecontroleerd zodat hun milieuhinder kan worden beperkt.

Het planmatiger aanpakken van het milieuhandhavingsbeleid is een zeer goede zaak. Ook een goede zaak is de uniformiteit en harmonisering die wordt gecreëerd in alle regels wat betreft toezicht, strafbepalingen en dergelijke meer. We zitten nu in de praktijk met zeer uiteenlopende handhavingsregimes. Elk milieuhygiënedecreet heeft zijn eigen hoofdstukje met toezicht-, handhavings- en strafbepalingen. Het is goed dat deze vervangen kunnen worden door één heel duidelijk handhavings- en toezichtregime.

We kijken ook uit naar de uitbreiding van dit decreet naar het milieubeheersrecht. Het moet gezegd dat dit decreet de stroomlijning creëert voor milieuhygiënewetgeving, met uitzondering van het Mestdecreet. Mevrouw de minister, we hebben goed begrepen dat u nog deze legislatuur een voorontwerp op tafel zult leggen om het toepassingsgebied te verruimen naar het milieubeheersrecht, het Natuurdecreet, het Bosdecreet en noem maar op. Dat is een goede zaak omdat de stroomlijning, uniformisering en harmonisering van ons handhavingsbeleid daardoor nog verder kan worden doorgezet.

Nog een woordje over de verschillende instrumenten. Het instrument van de administratieve dwangsom hebben we vooralsnog niet ingevoerd. We hebben begrip voor de argumenten die onder andere de minister daarvoor aanhaalt. Het is onder andere zo dat we ook nu al ambtshalve kunnen optreden, mochten bepaalde bedrijven of actoren hun opgelegde herstel- of veiligheidsmaatregelen niet opnemen. De overheid kan ambtshalve optreden en de factuur naar de overtreder doorschuiven. Dat kan in belangrijke mate een alternatief vormen voor de administratieve dwangsom.

Mevrouw de minister, we hebben ook via amendering kunnen verkrijgen dat we de evaluatie zullen vervroegen en dat we op het ogenblik van de evaluatie van dit decreet, een opportuniteitsafweging zullen maken of het instrument van de administratieve dwangsom toch kan worden ingevoerd. We zullen dat laten afhangen van de evaluatie die op dat moment wordt gemaakt.

Wat de bestuurlijke transactie betreft – zeg maar de minnelijke schikking die we ook kennen in de verkeerswetgeving – hebben we begrepen dat u op het ogenblik dat u met een voorstel zult komen om het toepassingsgebied van het decreet te verruimen naar het milieubeheersrecht, u dat instrument op zijn minst al voor het milieubeheersrecht zou invoeren. We kijken daar met veel belangstelling naar uit.

Het is echter belangrijk dat we nu van start kunnen gaan met de gereedschapskist zoals we die hebben uitgetekend. Het zal voor heel wat actoren in het handhavingsbeleid al een hele uitdaging zijn om met die nieuwe instrumenten van start te gaan.

We zijn ook erg blij dat we door amendering een oplossing hebben kunnen bieden voor de gemeentelijke administratieve sancties voor vergrijpen die misschien wel klein zijn, zoals sluikstorten, maar toch veel overlast en ergernis teweegbrengen bij de bevolking. Veel gemeenten en steden passen met veel succes die gemeentelijke administratieve straffen toe om overlastfenomenen zoals sluikstorten het hoofd te kunnen bieden, maar ze deden dat eigenlijk op illegale wijze. We werden al geconfronteerd met vonnissen van politierechtbanken die stelden dat een gemeentelijke administratieve sanctie voor het beteugelen van dergelijke kleine overlastvormen niet kon worden toegepast. We hebben dat nu wel mogelijk gemaakt. We hebben een decretale basis gecreëerd waardoor de gemeentelijke administratieve sanctie uit de illegaliteit wordt gehaald. We hopen dat gemeenten en steden die die met succes toepassen, dat ook in de toekomst zullen blijven doen en erin zullen slagen door een echt lik-op-stukbeleid dergelijke overlastproblemen het hoofd te bieden.

Dit ontwerpdecreet is een mijlpaal in het Vlaamse milieuhandhavingsbeleid. De gereedschapskist om aan handhavingsbeleid te doen, is aanzienlijk uitgebreid. Er zit nog niet alles in wat denkbaar en mogelijk wenselijk is, maar mij lijkt het glas hier halfvol in plaats van halfleeg. Er wordt een evaluatie in het vooruitzicht gesteld om eventueel die gereedschapskist aan te vullen met nieuwe handhavingsinstrumenten, zoals de administratieve dwangsom. We kijken ook uit naar de uitbreiding met de bestuurlijke transactie.

Voor mijn fractie is dit dus een belangrijke stap. We vinden dat die moet worden gezet. Mijn fractie zal dit ontwerp van decreet alleszins volledig steunen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ook mijn fractie dankt de verslaggevers voor het goede verslag. Ik wil trouwens ook de commissiesecretaris bedanken. Hij heeft een helse karwei gehad aan het maken van een synthese, zowel uit de amendementenslag als uit de hoorzitting.

Ik heb de hele bundel nog eens doorgenomen. We hebben inderdaad een heel traject afgelegd. Het was ook een mooi traject. Het begon met de commissie-Bocken. Er was de studie van een aantal universiteiten. Er was het voorstel van Groen!, en er was het – weliswaar stevig opgekuiste – voorstel van deze meerderheid. Twee jaar

hebben we enkele grote rondetafels gehad. Als apotheose hebben we een hoorzitting gehad die kwalitatief toch wel best in orde was. Ik apprecieer dat de commissievoorzitter daartoe de ruimte heeft gegeven.

Wat heeft dit proces echter opgeleverd? We hebben honderden ervaringsdeskundigen, mensen van het terrein bijeengebracht: inspecteurs, rechters, mensen van de milieubeweging en weet ik wie nog allemaal. Die hebben daar zeer veel energie aan besteed. Mijn fractie heeft ook twintig bladzijden aan amendementen ingediend. U mag daar straks zelf over oordelen, maar ik meen dat ze qua inhoud een behoorlijke kwaliteit hadden. Ook was er de auteur van het huidige decreet, die ondertussen kabinetschef is geworden en heel dicht bij de minister, bij de regering stond. De basisingrediënten voor een goed menu waren er, maar helaas is het resultaat niet goed.

Ik ben het niet eens met de heer Martens die zegt dat het glas halfvol is, voor mij is het met veel moeite halfleeg.

Een aantal punten uit het oorspronkelijke voorstel van decreet en uit de filosofie van de commissie-Bocken werden niet behouden. Van de twintig amendementen werd een half amendement van onze fractie uiteindelijk met eigen bewoordingen opgenomen. U vertelde nochtans, mevrouw de minister, dat u de bezorgdheid van onze fractie ter harte zou nemen en dat u zo veel mogelijk ervan in een uitvoeringsbesluit zult opnemen. Dat uitvoeringsbesluit is er nog niet, en dus kunnen we er nog niet over oordelen.

Jammer genoeg ben ik na dit toch wel intensieve proces een illusie rijker. Ik ben echter een positief ingesteld mens, en ik heb voor mezelf een denkoefening gemaakt. Ik vroeg me af wat we aan het begin van het proces wilden bereiken. Ik heb vier vragen gesteld en ik meen – u moet mij straks maar tegenspreken als ik het verkeerd zie – dat die vragen ook voor de meerderheidspartijen van cruciaal belang waren en dienden als basis voor een goed decreet.

Ik overloop die vier doelstellingen, vertaald in vragen. Ten eerste was het de bedoeling van deze Vlaamse Regering, maar ook van de oppositie om een antwoord te bieden indien de parketten niets doen, stilzitten, seponeren of niets van zich laten horen. We wilden dat er in dat geval iets zou gebeuren. We hebben een vrij goed werkende milieu-inspectie op Vlaams niveau, en hier en daar zijn er ook goed werkende milieudiensten of milieuambtenaren die toezicht uitoefenen, al zijn die al een pak zeldzamer. We hadden echter een antwoord nodig op de vraag wat we zouden doen in het geval de parketten zouden stilzitten. We hebben maar een gedeeltelijk antwoord geformuleerd. Er is een administratief apparaat met geldboetes, op Vlaams niveau, maar ik vind het resultaat te pover. Ik blijf herhalen dat het

een gemiste kans is, want als een parket een pv ontvangt en na twee keer 180 dagen, dat is dus na één jaar, nog steeds niet van zich laat horen, dan blijft alles nu zoals het is en hebben we geen stok achter de deur.

U antwoordde in de commissie, mevrouw de minister, dat dit niet mag gebeuren, dat er alles aan moet worden gedaan om deze mogelijkheid tegen te gaan. Ik geloof dat niet. Het mooiste bewijs is dat er nog altijd een lange lijst van verzoeken van de Milieu-inspectie op de tafel van het kabinet en van de minister ligt – dat is niet alleen tijdens deze regeerperiode het geval, maar ook al tijdens de vorige. De Milieu-inspectie vraagt de schorsing of wijziging van de bepaalde vergunningen, maar jammer genoeg gebeurt daar niets of te weinig mee.

De tweede vraag is de volgende. Als we ervoor opteren om op Vlaams niveau een handhavingsapparaat uit de grond te stampen, dan moeten we ervoor zorgen dat we daarbij niet in dezelfde fouten of problemen vervallen als bij de federale handhavingsinstanties het geval is. We moeten ervoor zorgen dat ons handhavingsapparaat efficiënt en effectief is. Ik twijfel over het antwoord op de vraag of we daarvoor gezorgd hebben. Ik weet het niet, maar – en ik denk nu weer aan het voorbeeld van de parketten – als een beroep wordt ingesteld bij de minister tegen bestuurlijke maatregelen en de minister doet niets binnen de vooropgestelde termijn, dan creëren we opnieuw een stilzittend beleid. Dat had noch onze fractie noch de meerderheid voor ogen. Jammer genoeg biedt het ontwerp van decreet weinig soelaas bij dit soort problemen.

Is het trouwens wel zo verstandig om een behoorlijk log orgaan uit de grond te stampen, namelijk een college van rechters op Vlaams niveau bestaande uit één voorzitter, één ondervoorzitter, zes bijzitters en zes plaatsvervangende bijzitters? In het verslag lees ik dat de begroevde 700.000 euro per jaar is. Dat is niet niets, dat is het niveau van de Raad van State. En wat moet het college doen? Het moet zich buigen over beroepen inzake administratieve geldboetes. Op zich is het nuttig dat dit proces doorlopen wordt, maar, mevrouw de minister, soms is trop te veel. U kondigde wel al aan dat u bereid bent om te onderzoeken of we dit heel grote orgaan van acht rechters niet in meerdere kamers kunnen indelen. We kijken dus ook hier uit naar het uitvoeringsbesluit.

Een derde doelstelling was om op Vlaams niveau een stevige ambtelijke handhavingsmachine te creëren met voldoende wapens om de strijd aan te vatten. Jammer genoeg zijn enkele belangrijke wapens juist uit handen genomen, zoals de dwangsom en de bestuurlijke transactie. Mevrouw de minister, over drie jaar komt er een evaluatie. Die zit in het ontwerp van decreet vervat. Dan wordt nagegaan of die beide instrumenten worden opgenomen. Ik zou u willen vragen om intussen nog eens naar Nederland te kijken. In een hoorzitting zei de Nederlandse professor Michiels dat de dwangsom het

meest effectieve middel is. We moeten het niet eens zo ver gaan zoeken. Ook minister Van Mechelen zei vorige week, naar aanleiding van zijn beleidsbrief Ruimtelijke Ordening, dat de resultaten van de toepassing van dwangsommen indrukwekkend zijn. Misschien is overleg met de minister van Ruimtelijke Ordening zinvol om de bewuste instrumenten te introduceren.

Mijn vierde vraag is ook mijn stokpaardje. Zal dit ontwerp van decreet een antwoord bieden op het grootste pijnpunt, het schromelijke tekort aan handhaving op Klasse-2- en Klasse-3-bedrijven door de gemeenten? Ik zeg het met heel veel schroom en terughoudendheid: ik vrees van niet. De heer Martens zei in de commissie en ook nu hetzelfde: ik vrees dat we de gemeenten zullen opzadelen met extra handhavingstaken, maar zonder de nodige capaciteit. Ik heb vernomen dat er volgende vrijdag een VLAREM-herziening op de agenda van de ministerraad staat, waardoor de gemeenten ook een extra pakket opdrachten zullen toegewezen krijgen. Ik vrees dat de basisvoorwaarden voor een sterk lokaal handhavingsbeleid niet vervuld zullen worden aangezien de meeste – en vooral de landelijke – gemeenten onvoldoende capaciteit hebben.

Het is een goede zaak dat er een Vlaamse gecoördineerde handhavingsprogrammatische komt, maar ook hier is de gemeentelijke poot te zwak. Ze hebben te weinig ruimte en te weinig stuwende middelen om ervoor te zorgen dat ze hun job inzake preventieve handhaving goed kunnen doen. Er zijn te weinig harde engagementen – u moet me maar tegenspreken – om het gemeentelijke handhavingsapparaat te versterken. U wilt dat bekijken in functie van het kerntakendebat, de milieudiensten en de budgettaire mogelijkheden, maar er is te weinig fundament gegoten. Dat is voor mij het belangrijkste punt in mijn analyse.

Ik kom tot mijn conclusie. Veel collega's zullen het met me eens zijn dat dit ontwerp van decreet het belangrijkste is dat deze legislatuur in de commissie voor Leefmilieu is behandeld. Nochtans zouden we dat niet zeggen, te oordelen aan de lage opkomst hier in de plenaire vergadering. *(Opmerkingen van de heer Jan Peumans en mevrouw Trees Merckx-Van Goey)*

Inderdaad, kwaliteit telt.

Ik denk dat de sp.a-spirit-collega's het met me eens zijn dat er in dit ontwerp van decreet een heleboel gemiste kansen zijn. Ik heb vaak de analyse gehoord van de heer Martens. Die was op een paar accenten na identiek aan de onze. Ik ben een beetje teleurgesteld in uw fractie, mijnheer Martens, omdat zij de voorbije jaren al diezelfde analyse heeft gemaakt. Dat deed ook de milieubeweging, eergisteren nog maakte ze een vrij scherpe analyse van dit ontwerp van decreet. Dat deden ook inspecteurs van het terrein, rechters en federale personen.

Na een proces van twee jaar zijn uiteindelijk slechts een aantal kleinigheden gewijzigd. Dat is niet slecht, maar het is veel te beperkt.

Het exploitatieverbod is na veel discussie opnieuw uit de kast gehaald. Over drie jaar zal op basis van een evaluatie worden beslist of de dwangsom en de transactie er wel of niet komen.

Ik heb niets gezegd over de juridische basis van het Vlaamse handhavingsbeleid. Daar zit heel wat stof voor discussie in. Inzake de conformiteit met de bijzondere wet is er een probleem. Als lid van het Grondwettelijk Hof zal mevrouw Merckx dat probleem binnenkort voorgeschoteld krijgen. We zullen het resultaat dan wel vernemen.

Voor ons geniet dit ontwerp van decreet op enkele punten het voordeel van de twijfel, zoals het aankomende uitvoeringsbesluit, waarvan ik heel veel verwacht, zoals de beleidsprogrammatie, die voor het Vlaamse niveau veelbelovend klinkt, en zoals de harmonisering van de strafbepalingen. Niettemin is dit ontwerp van decreet jammer genoeg een vat vol gemiste kansen. Onze fractie kan dit dan ook niet steunen.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit ontwerp van decreet is opnieuw een belangrijk werk van de commissie voor Leefmilieu. In het verleden hadden we het bodemsaneringsdecreet, het zeer delicate mestdecreet, de asbest-resolutie, en nu volgt één van de belangrijkste werken.

Dit ontwerp van decreet kende een lange voorgeschiedenis van tien jaar. Alle wetenschapslui en politici die in deze sector actief zijn, hebben zich erover gebogen. Het was niet altijd eenvormig en eenduidig, maar het kwam er voor de wetgevende en uitvoerende macht op aan om tot een goede besluitvorming te komen.

Een belangrijk aandachtspunt is de dubbele piste. Enerzijds zijn er de kleine milieu-inbreuken, die meestal veroorzaakt worden door een gebrek aan kennis. Die worden met een administratieve beteugeling afgehandeld. Anderzijds zijn er de zware inbreuken, en die worden strafrechtelijk vervolgd.

In deze sector worden de belangrijkste inbreuken – een prof sprak van 80 percent – veroorzaakt door een gebrek aan kennis. Het zijn niet de politici die dit zeggen, maar de wetenschapslui. Dat is een ander gegeven dan in de ruimtelijke ordening. Daar gaat het vaak om een gewilde overtreding, met kennis van zaken. Dat is een heel ander uitgangspunt omdat de milieusector met bedrijven of zelfstandigen te maken heeft, die meestal onbeslagen zijn in die materie. De hele grote bedrijven plegen geen

milieu-inbreuken omdat ze de centen hebben om mensen in dienst te nemen die daarvoor bevoegd zijn.

Het grote probleem is het niet weten. We moeten dus niet schieten met een kanon, maar de mensen trachten te helpen bij het zoeken naar een oplossing. Dat is een goed uitgangspunt.

Er werd gekozen voor de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Daar kunnen we juridisch veel vragen bij stellen, bijvoorbeeld of we wel of niet bevoegd zijn. De juristen hebben daar meestal een verschillende mening over. In de memorie van toelichting zijn er tien bladzijden juridische ondersteuning voor de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

Daarbij kan men stellen dat wij in Vlaanderen misschien een eigen milieuproblematiek hebben, anders dan in andere landsgedeelten.

De gemeenten zaten te wachten op een behoorlijke regeling voor de gemeentelijke administratieve sancties. Die sanctie werd gemeente per gemeente geregeld, maar als de betrokkene de retributie van het sluikestorten, opgelegd via een beslissing van de gemeenteraad, niet wou betalen, werd hij of zij voor een politierechtbank vrijgesproken. Dat was een juridische lacune. Men is op een juridisch inventieve manier omgegaan met dat probleem en heeft getracht het federale niveau daar niet bij te betrekken, omdat het anders nog lang zou aanslepen. Er is nu een eigen, Vlaamse juridische omkadering, zodat het probleem van de kleine overlast onmiddellijk een juridisch antwoord kan krijgen.

Uit diverse hoorzittingen met deskundigen uit de sectoren bleken nog een aantal aanvullingen noodzakelijk. Een aantal hiaten moesten nog worden opgevuld. Via een nauwkeurige amendering, in samenspraak met de minister en haar kabinet en de parlementsleden van de meerderheid, is op een ordentelijke juridische manier aan die bezwaren tegemoetgekomen. Zo zijn we tot een goed ontwerp van decreet gekomen, dat aanvaard wordt door de mensen op het terrein, en dat niet op het eerstvolgende wetenschappelijke academische colloquium bekritiseerd zal worden. Het ontwerp van decreet is zowel technisch, juridisch als feitelijk goed onderbouwd.

Ik wens dan ook mijn uitdrukkelijke dank uit te spreken aan de minister en haar kabinet. Ik dank ook de leden van de commissie voor hun deskundige inbreng en – zoals steeds – hun grote inzet. Ik dank ook de commissiesecretaris en zijn medewerker voor de snelle en technisch correcte afhandeling.

Mijnheer Daems, het klopt dat u een aantal zaken opgemerkt hebt die volgens uw filosofie inderdaad correct zijn. De meerderheid heeft mijns inziens getracht

om zowel feitelijk als juridisch af te wegen of uw opmerkingen een plaats hadden in onze politieke en technische zienswijze op dit ontwerp van decreet. Wij hebben niet altijd dezelfde mening, dat moet u respecteren. Voor ons is het glas meer dan halfvol, voor u is het vaak halfleeg. Dat is begrijpelijk, aangezien u in de oppositie zit. U mag echter niet stellen dat we geen antwoord gegeven hebben op uw altijd goed onderbouwde uiteenzettingen. Telkens als u een amendement aanbracht, werd daar binnen de meerderheid over vergaderd en werd er naar een degelijk antwoord gezocht.

Als voorzitter van de commissie wil ik tot slot zeggen: op naar een volgende uitdaging voor onze commissie. Wellicht wordt dat de aanpassing van de VLAREM-reglementering, wat geen eenvoudige klus zal zijn. Wij kijken ernaar uit. Ik dank iedereen in elk geval dat we dit ontwerp van decreet op een zeer goede basis tot stand hebben kunnen brengen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, collega's, aan deze dag is tien jaar van studie en gesprekken voorafgegaan. Na al die jaren van onderzoek breekt er ook eens een moment aan waarop er geland moet worden.

Vandaag zijn we zover. We hopen om in het milieuhandhavingsrecht tijdelijk te kunnen landen.

Diverse collega's hebben gewezen op de amendementen op het huidige ontwerp van decreet. Ik wil eveneens wijzen op de vrucht van tien jaar onderhandelen, op de zware inspanningen die zijn geleverd door de administratie en tal van juridische experts om tot het voorliggende ontwerp van decreet te komen. Tijdens de voorbije maanden heeft ook de commissie Leefmilieu ettelijke vergaderingen besteed aan dit belangrijke ontwerp van decreet. Niet ten onrechte, want dit ontwerp van decreet markeert een cruciale fase in de verdere evolutie van het milieurecht in Vlaanderen.

Met de goedkeuring van dit ontwerp van decreet door het parlement zal een eerste belangrijke stap gezet zijn naar een totaal vernieuwde aanpak van de milieuhandhaving. De op te richten Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, de gewestelijke entiteit en het Milieuhandhavingscollege moeten daarin de eerste viool spelen.

Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt over de werking van onze parketten en de samenwerking tussen de verschillende entiteiten. Ik wil daarbij wijzen op de belangrijke taak die wordt toebedeeld aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Hij zal de stuwende motor moeten zijn in het gestructureerd overleg tussen en met alle bevoegde handhavingsactoren. Daarmee bedoel ik de inspectiediensten, de parketten en de

politiediensten. De afspraken die uit dat overleg zullen volgen, kunnen worden vastgelegd in zeer goed opvolgbare protocollen. We verwachten daar heel wat van in de toekomst.

Niet ten onrechte hebben sommige collega's tijdens de besprekingen in de commissie Leefmilieu erop gewezen dat de beide ontwerpen, en misschien nog meer het ontwerp van Milieuhandhavingsdecreet, de belangrijkste ontwerpen van decreet zijn waarover de commissie de afgelopen jaren heeft gedebatteerd. Toch wil ik beklemtonen dat er nog een lange weg moet worden afgelegd voor het Milieuhandhavingsdecreet zijn eerste vruchten zal kunnen afwerpen.

Nu moeten dringend de nodige uitvoeringsbesluiten worden opgemaakt om het ontwerp van decreet te operationaliseren. Mijn administratie is daar volop mee bezig. Het is de bedoeling dat het Milieuhandhavingsdecreet eind 2008 in werking treedt.

Tezelfdertijd wordt ook gewerkt aan de verdere uitbreiding van de toepassing van het Milieuhandhavingsdecreet tot het Mestdecreet en het milieubeheersrecht, met inbegrip van de bos- en natuurwetgeving. Ook deze operatie moet afgerond kunnen worden voor het einde van deze legislatuur.

Een aantal knelpunten die hier zijn vermeld, waaronder het al dan niet invoeren van extra maatregelen zoals dwangsom, kunnen deel uitmaken van een eerste evaluatie. Uit de besprekingen in de commissie, uit de talrijke vragen die daar zijn gesteld en antwoorden die daar zijn gegeven, blijkt dat er op dit moment een goed evenwicht is bereikt. Uiteraard zal het toezicht dat de lokale actoren in de toekomst zullen uitoefenen, een heel belangrijke uitdaging blijven. Diverse sprekers hebben hun bezorgdheid hierover geuit. Ik onderschrijf deze bezorgdheid maar ik wijs er ook op dat in het voorliggende ontwerp van decreet de basis wordt gelegd voor een goede ondersteuning en voor een permanente vorming van de provinciale en lokale toezichthouders. Het is de bedoeling om de normen voor het toezicht parallel en gradueel op te bouwen naargelang er middelen worden uitgetrokken voor ondersteuning en vorming. Op die manier krijgen de gemeenten de nodige slagkracht om hun toezichttaak uit te oefenen.

Zoals gezegd, is dit niet het einde maar wel het startpunt. Ik wil in het bijzonder de commissieleden van harte bedanken voor de medewerking. Ik wil ook de voorzitter bedanken. We kennen hem als iemand die al ettelijke jaren bijzonder veel debat in de commissie toelaat. Ik ken ook de leden van de commissie al ettelijke jaren als zeer dynamische, kritische en volhardende parlementsleden. Ik ben er dan ook van overtuigd dat er constructief zal kunnen worden gewerkt aan degelijke uitvoeringsbesluiten.

De evaluatie van het toekomstige decreet is een belangrijke zorg. Het enige doel dat we hebben, is een eenvoudige, eenduidige, goede en correcte handhaving van het milieubeleid in Vlaanderen. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1249/5*)

– *De artikelen 1 tot en met 43 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XV Milieuschade, tot omzetting van de richtlijn 2004/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende milieuaansprakelijkheid met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade

– 1252 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schauvliege, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het voorliggend ontwerp van Milieuschadedecreet beoogt de omzetting van de richtlijn 2004/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende milieuaansprakelijkheid met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade, meestal kortweg de Milieuschaderichtlijn genoemd. Minister Crevits lichtte toe dat drie uitgangspunten aan de basis liggen van deze omzetting. Men wil een tijdige en correcte omzetting van de richtlijn. Dat is op zich zeer belangrijk. Daarnaast wil men ook, conform het Vlaamse regeerakkoord, bij de imple-

mentatie van de richtlijn geen strengere bepalingen invoeren of aan zogenaamde gold-plating doen. Dit principe is ook toegepast op dit ontwerp, met uitzondering voor bodemschade, omdat de huidige regeling gedetailleerder is en er diverse jaren ervaring is opgebouwd met de toepassing ervan.

De richtlijn Milieuschade heeft als doel een kader te creëren voor het voorkomen en herstellen van milieuschade. Het is gebaseerd op het principe dat de vervuiler betaalt. Schade wordt in het ontwerp van Milieuschadedecreet omschreven als "een meetbare ongunstige verandering in een natuurlijke rijkdom of een meetbare aantasting van een ecosysteemfunctie, die direct of indirect optreedt".

De nadruk ligt ook op preventie en herstel. Het is immers belangrijk eerst en vooral te zorgen voor het voorkomen van milieuschade. Als er dan toch schade veroorzaakt is, is het de bedoeling om die te herstellen. In het geval dat er milieuschade is, is de exploitant gehouden de schade te herstellen.

Naast de verplichting tot het nemen van preventieve en herstelmaatregelen is de exploitant die de milieuschade of de onmiddellijke dreiging daarop veroorzaakt, in principe gehouden alle kosten van deze maatregelen te dragen.

In het ontwerp zijn een aantal uitzonderingen en verweermiddelen opgenomen.

Het ontwerp van decreet zal niet met terugwerkende kracht in voege treden. Dit is een belangrijke uitzondering. De decretale bepalingen zullen enkel van toepassing zijn op milieuschade die na 30 april 2007 is veroorzaakt.

Daarnaast is tevens in een aantal verweermiddelen voorzien. De eigenaar is niet verplicht de kosten te dragen indien hij kan bewijzen dat de schade, ondanks het feit dat passende veiligheidsmaatregelen waren getroffen, door een derde is veroorzaakt of indien de schade het gevolg is van het opvolgen van een dwingende opdracht of instructie van een overheidsinstantie. De Vlaamse Regering heeft gebruik gemaakt van de door de Europese richtlijn geboden mogelijkheid om de zogenaamde 'permit defence' en 'state of the art defence' in het ontwerp van decreet op te nemen. Dit houdt in dat de exploitant niet verplicht is de kosten van de herstelmaatregelen te dragen indien hij kan aantonen dat hij nalatig is geweest. Hier zijn nog twee bijkomende voorwaarden aan verbonden. Ten eerste, de milieuschade is door een uitdrukkelijke toegestane emissie of gebeurtenis veroorzaakt. Ten tweede, op het ogenblik dat ze plaatsvond, werd de activiteit op basis van de toenmalige wetenschappelijke en technologische kennis niet als schadelijk beschouwd.

Hiernaast voorziet het ontwerp van decreet in een nieuwe bepaling met betrekking tot het belanghebbend publiek. Voor het eerst kunnen organisaties die voor het algemeen belang opkomen, zoals niet-gouvernementele milieuorganisaties, en die aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoen, en ook particulieren om passende maatregelen vragen.

Een ander belangrijk punt betreft de financiële zekerheid. Het ontwerp van decreet vraagt de Vlaamse Regering de ontwikkeling aan te moedigen van producten die een financiële zekerheid bieden. Dit moet de exploitanten van milieugevaarlijke activiteiten de nodige financiële garanties bieden om hun verantwoordelijkheden op te nemen.

De commissie voor Leefmilieu heeft hoorzittingen over het ontwerp van decreet georganiseerd. In feite is dit ontwerp van decreet samen met het daarnet behandelde ontwerp van decreet en voorstel van decreet besproken. Onder impuls van de voorzitter en van verschillende leden heeft de commissie voor Leefmilieu behoorlijk werk geleverd. Ik ben ervan overtuigd dat mevrouw Van den Eynde de commissiebesprekingen nog wat meer zal duiden. Ik dank iedereen alvast voor de aandacht. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de voorzitter, ik dank mevrouw Schauvliege voor de goede samenwerking. Zij heeft de doelstellingen van het voorliggend ontwerp van decreet toegelicht. Ik zal nu verslag over de commissiebesprekingen uitbrengen

Op 5 juli 2007 heeft minister Crevits het ontwerp van decreet betreffende de milieuhandhaving en het ontwerp van decreet betreffende de milieuschade samen toegelicht. Hierop heeft de commissie besloten een aantal sprekers voor hoorzittingen uit te nodigen. Die hoorzittingen hebben op 19 september 2007 en op 27 september 2007 plaatsgevonden. Vervolgens heeft de commissie het ontwerp van decreet verder besproken.

Mevrouw Rombouts heeft namens de CD&V-fractie verklaard dat de richtlijn tijdig, correct en zonder goldplating is omgezet. Namens mijn eigen fractie heb ik vermeld dat het Vlaams Belang tevreden is dat het ontwerp van decreet vanuit het principe 'de vervuiler betaalt' vertrekt. De beslissing om niet verder te gaan dan de Europese richtlijn voorschrijft, is volgens mijn fractie de enige juiste beslissing. We dringen aan op een beperking van het begrip 'exploitant' tot natuurlijke of rechtspersonen die een beroepsactiviteit verrichten of regelen.

De heer Martens heeft namens de sp.a-fractie verklaard dat de Vlaamse Regering kansen heeft gemist. Hij is van

mening dat de rechten van partijen die in beroep willen gaan, onvoldoende worden gegarandeerd. Hij vraagt tevens om de plicht tot kennisgeving van de exploitant verder in te vullen. Hierop heeft minister Crevits toegegeven dat de informatieverplichtingen van de exploitant vrij vaag zijn geformuleerd.

De heer Daems heeft er namens de Groen!-fractie op gewezen dat heel wat Europese lidstaten verder zijn gegaan dan de Europese richtlijn voorschrijft. Hij heeft in dit verband naar de toepassing op natuurgebieden gewezen. Gezien de complexe ruimtelijke situatie is het volgens de heer Daems nuttig en nodig verder te gaan dan de Europese richtlijn voorschrijft.

Namens de Open Vld-fractie heeft de heer Lachaert op de noodzaak van een samenwerkingsakkoord gewezen.

De heer Peumans heeft namens de N-VA-fractie opgemerkt dat het ontwerp van decreet zeer complex is. Volgens hem kunnen de lokale besturen de bepalingen in het ontwerp van decreet moeilijk in de praktijk brengen.

In haar antwoord heeft minister Crevits verklaard dat het ontwerp van decreet nauw bij de Europese richtlijn aansluit. Aan het indienen van het ontwerp van decreet zijn verschillende consultaties met belanghebbenden en een impactstudie voorafgegaan. De implementatieoefening is in nauw contact met andere Europese lidstaten en met de Europese Commissie uitgevoerd.

De beleidskeuzes zijn dus weloverwogen en in overeenstemming met het regeerakkoord. In haar antwoord op de opmerkingen van de heren Martens en Daems en de Minaraad betreffende goldplating, stelt de minister dat in het Vlaamse regeerakkoord staat: "Enkel wanneer er een brede maatschappelijke consensus is of een duidelijk toegevoegde waarde is op het vlak van voedselveiligheid, verkeersveiligheid of volksgezondheid of voor het opbouwen van een technologische voorsprong die leidt tot een hogere eco-efficiëntie, kan er bij de omzetting van Europese richtlijnen verder en/of vlugger worden gegaan dan wat in deze voorzien is als verplichting." De complexiteit van het Milieuschadedecreet zal worden opgevangen door het opstellen van een leidraad om de praktische kennis en de toepassing ervan te bevorderen.

Met vijftien amendementen wordt getracht om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de leden van de commissie. Gezien de talrijke amendementen vraagt de heer Wymeersch een tweede lezing. Op 15 november 2007 houdt de commissie deze tweede lezing en wordt het gewijzigde ontwerp van decreet aangenomen met 9 stemmen voor bij 2 onthoudingen.

Dan ga ik nu verder met het standpunt van de Vlaams Belangfractie. Mevrouw Schauvliege heeft daarnet

gezegd dat het voorliggende ontwerp van decreet een implementatie van een Europese richtlijn Milieuschade is. De moeilijkste oefening bij de omzetting van een Europese richtlijn is steeds in hoeverre we onze verantwoordelijkheden kunnen nemen, hoe we de Europese richtlijn zullen omzetten, of we verder moeten gaan dan Europa ons voorschrijft, of we enkel aan onze verplichtingen moeten voldoen. Daarmee raak ik meteen een gevoelige snaar, want binnen de meerderheid is hierover niet altijd eensgezindheid.

In ieder geval is het Vlaams Belang tevreden dat het ontwerp van decreet uitgaat van het principe dat de vervuiler betaalt. Het invoeren van een strenger aansprakelijkheidssysteem dan vereist, zou immers een economisch nadeel betekenen voor Vlaamse exploitanten tegenover die van lidstaten die de richtlijn zonder verstrenging omzetten. Het ondernemersrisico dat in Vlaanderen moet worden genomen door exploitanten, mag niet hoger zijn dan dat van soortgelijke exploitanten in andere Europese lidstaten.

We stellen ons wel vragen bij het begrip 'exploitant'. Het Vlaams Belang meent dat het begrip exploitant in dit ontwerp strenger is dan vereist door de richtlijn. In artikel 15.1.1, punt 17, staat: "Als exploitant wordt beschouwd: natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroepsactiviteit verricht of regelt, of aan wie doorslaggevende economische zeggenschap over het technisch functioneren van een dergelijke activiteit is overgedragen, met inbegrip van de houder van een vergunning of toelating voor het verrichten van een dergelijke activiteit of de persoon die een dergelijke activiteit laat registreren of er kennisgeving van doet."

Uit artikel 2, punt 6, van richtlijn 2004/35/EG blijkt duidelijk dat de uitbreiding van het begrip exploitant naar "personen aan wie doorslaggevende economische zeggenschap over het technisch functioneren van een dergelijke activiteit is overgedragen", facultatief is. De optie van de Vlaamse Regering om het begrip exploitant uit te breiden, zorgt er dan ook voor dat personen die economische zeggenschap hebben over een persoon die de milieuschade heeft veroorzaakt, kunnen worden aangesproken voor de schade. In de praktijk zal dit leiden tot de mogelijkheid om moedermaatschappijen aan te spreken voor milieuschade veroorzaakt door dochtermaatschappijen. Het komt immers vaak voor dat verschillende rechtspersonen deel uitmaken van eenzelfde economische groep of concern die bestaat uit een centrale moedermaatschappij en gedecentraliseerde dochtermaatschappijen. De optionele uitbreiding veroorzaakt dan ook een doorbreking van de rechtspersoonlijkheid.

In de commissie, mevrouw de minister, hebt u op onze bezorgdheid geantwoord dat wat het criterium van de doorslaggevende economische zeggenschap over het technisch functioneren betreft, de mate van zeggenschap

over de activiteit beslissend is en niet de mate van zeggenschap over de persoon die feitelijk uitvoerder is. De opname van dit criterium laat de vennootschapsrechtelijke verhoudingen ongemoeid. We blijven echter van mening dat u zich vergist. Economische zeggenschap verwijst duidelijk naar zeggenschap over de persoon. Binnen het Europese recht verwijst zeggenschap of economische zeggenschap immers naar de meerderheid van het stemrecht van de aandeelhouders of de mogelijkheid om de meerderheid van het bestuur of zaakvoerders aan te duiden.

Verder bevat de definitie twee onafhankelijke componenten: een verplichte communautaire component en een facultatieve component die verwijst naar het nationale recht. De component die verwijst naar het nationale recht is de economische zeggenschap. De relevante communautaire component is deze: "de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroepsactiviteit verricht of regelt". De term 'regelt' is het belangrijkste om ons punt te maken. Regelen verwijst duidelijk naar de feitelijke controle over de activiteit, dus het feitelijke zeggenschap of de heerschappij erover uitoefenen.

U hebt gelijk als u stelt dat de mate van zeggenschap over de activiteit doorslaggevend is. Dat komt evenwel niet tot uitdrukking door de economische zeggenschap in het artikel op te nemen, maar wel door de verplichte opname van het begrip 'regelt' of 'controls'. Verontschuldigd me voor de ingewikkelde uitleg, maar het is een zeer technische materie. Dit werpt mijns inziens een heel ander licht op de interpretatie van het artikel. Economische zeggenschap over het technisch functioneren duidt op de aansprakelijkheid omdat men toelaat dat de persoon waarover men zeggenschap heeft, zijn activiteit uitoefent. Als men 'regelt', is men daarentegen aansprakelijk omdat men controleert hoe de persoon de activiteit uitvoert.

Of uitgedrukt in termen van moeder- en dochteronderneming: bij "economische zeggenschap over het technisch functioneren" is de moederonderneming louter en alleen aansprakelijk omdat de dochteronderneming een bepaalde activiteit uitoefent. Als men 'regelt' is de moederonderneming aansprakelijk omdat ze feitelijke controle heeft over hoe de dochteronderneming haar activiteit uitoefent. Dus bij economisch zeggenschap is men aansprakelijk omdat men zeggenschap heeft over de persoon; als men 'regelt' is men aansprakelijk omdat men zeggenschap heeft over de activiteit.

Wij denken dus dat u zich hebt vergist. Het zal u dan ook niet verbazen dat onze fractie daarover een amendement heeft ingediend om het begrip exploitant zeer duidelijk te omschrijven, en niet, zoals u hebt gedaan, het te verstrengen. Zo kunnen we vermijden dat we achteraf, bij de toepassing van het decreet, voor volgend feiten komen te staan en het moederbedrijf

wordt gesanctioneerd en niet de desbetreffende dochteronderneming. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik bedank de verslaggevers voor hun duidelijk en volledig verslag. De krachtlijnen van dit goede ontwerp van decreet zijn de eenvoud, de transparantie, het belang van preventie en rechtszekerheid voor de belanghebbenden, de ruimte voor innovatie en wetenschappelijke en technologische kennis en de ruimte voor verweermiddelen. CD&V steunt dus ten volle dit ontwerp van decreet.

We vragen wel dat we waakzaam zijn dat er geen verklikcultuur komt via de gecreëerde opening voor belanghebbenden. Ook willen we dat er oog is voor de financiële zekerheden die nodig zijn voor een correcte uitvoering van de herstelmaatregelen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Onze fractie vindt dit ontwerp van decreet een belangrijke toepassing van het beginsel dat de vervuiler betaalt. In bepaalde gevallen moet de vervuiler opdraaien voor het wegwerken van de veroorzaakte milieuschade. We denken dat dit kan leiden tot een verinnerlijking van de milieurisico's in de bedrijfsvoering en dat dit moet kunnen leiden tot een meer zorgvuldige bedrijfsvoering. Samen met de preventie maatregelen die in het kader van dit decreet moeten worden genomen, kan dit ertoe leiden dat er gewoon minder wordt vervuild. Dat is het belangrijkste want nog belangrijker dan een vervuiler die betaalt is een vervuiler die ophoudt met vervuilen.

Met een reeks amendementen zijn we erin geslaagd dit ontwerp van decreet beter te maken. Ik denk dan onder meer aan de duidelijkere omschrijving van de informatieplichten van de exploitant en de duidelijke regeling die is ingevoerd voor de beroepsprocedure. Ik denk ook aan het kostenverhaal dat helemaal is herschreven. We verbeteren de mogelijkheden om de kosten die bevoegde instanties maken voor herstel- of veiligheidsmaatregelen, beter te kunnen ramen en ook beter te kunnen terugvorderen. We laten daarbij onder meer toe dat de bevoegde instantie een algemeen voorrecht en een wettelijke hypotheek neemt op de goederen van de exploitant.

We hebben er ook heel uitdrukkelijk voor gezorgd dat de Vlaamse Regering andere vormen van financiële zekerheden kan aanvaarden zoals een bankgarantie, een borgsom bij een deposito- of consignatiekas, een erkenning door verzekeringsmaatschappijen en dergelijke meer. Wat ons betreft, moet dit ertoe leiden dat kosten die een overheid maakt om bepaalde herstel- of veiligheidsmaatregelen te nemen, teruggevorderd kunnen worden.

Een belangrijk amendement was het feit dat we voorzien hebben in een goede regeling voor het terugvorderen door de schadeveroorzaker van ten onrechte genomen maatregelen en ten onrechte gemaakte kosten. Als blijkt dat een exploitant ten onrechte bepaalde herstel- of veiligheidsmaatregelen heeft moeten nemen of ten onrechte kosten heeft moeten maken, dan kan men die terugvorderen. Er is een duidelijke cascaderегeling waarbij de kosten in de eerste plaats teruggevorderd moeten worden bij een derde schadeveroorzaker indien die aanwezig is om uiteindelijk bij afwezigheid van die derde schadeveroorzaker, te kunnen terugvallen op het Minafonds.

Een belangrijk punt voor onze fractie is het verzoek om maatregelen door derden-belanghebbenden die nu de bevoegde instantie kunnen vragen om bepaalde maatregelen te treffen als er zich effectief milieuschade voordoet. Dit is voor ons een nieuwe, belangrijke beleidsregel die ingevoerd wordt. We waren er aanvankelijk ook voorstander van om die mogelijkheid open te trekken naar een verzoek om maatregelen in een preventiefase, dus nog voor er zich effectief milieuschade heeft voorgedaan. Na repliek van de minister hebben we besloten om voornamelijk dat verzoek niet in te voeren. De minister wijst ook op het besluit van oktober 2005 in verband met de milieu-informatie waarbij er zo al een communicatieplicht voor milieu-instanties bestaat bij dreigende milieuschade. Er is ook het vorderingsrecht dat ingevoerd is met de wet van 1993, waarbij derden-belanghebbenden ook de handelingen kunnen doen staken die een dreiging inhouden voor milieu en volksgezondheid. We hebben via een amendement wel afgesproken dat bij de voorziene tweejaarlijkse evaluatierapporten er ook telkens een opportuniteitsbeoordeling plaatsvindt om zo'n verzoek om maatregelen door derden in de preventiefase, al dan niet toch te kunnen invoeren. We zullen dat zeker opvolgen wanneer het eerste evaluatierapport verschijnt.

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over het toepassingsgebied. Wat de schade aan natuur betreft, is het zo dat dit decreet voorlopig slaat op schade die wordt aangebracht aan Europees omschreven beschermde soorten en natuurlijke habitats. De schade veroorzaakt aan natuur die daar buiten valt, wordt voornamelijk niet door dit decreet afgedekt. Uiteraard is het zo dat de bestaande zorgplichten, de bestaande preventie- en herstelplichten uit het Natuurdecreet, uit het Milieuvergunningsdecreet, uit het Afvalstoffendecreet op dergelijke vormen van natuurschade wel van toepassing blijven. Maar we hebben ook goed begrepen dat de minister in het kader van haar soortenbeleid dat volop invulling krijgt, binnen het jaar een voorstel tot uitbreiding van dit toepassingsgebied van dit decreet zal voorleggen. We zullen de minister aan die belofte houden en we kijken reikhalzend uit naar het voorstel tot uitbreiding van het toepassingsgebied van dit decreet.

Onze fractie is globaal positief over het voorliggende werkstuk. We zijn blij dat we het via amendering nog

hebben kunnen verbeteren, zeker wat betreft het verhaal van de kosten en de financiële zekerheden. We zijn gerustgesteld dat natuurschade in de toekomst effectief kan worden hersteld op kosten van de vervuiler. Onze fractie geeft de volledige steun aan dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de verdienste van dit ontwerp van decreet is dat er een omzetting is gebeurd van een Europese richtlijn. Maar daar houdt het zowat mee op. Ik denk dat het een zeer minimalistische omzetting is, ook wat betreft toepassingsgebied.

Ik denk dat de amendementen wel een belangrijke rechtzetting hebben teweeggebracht, vooral op het vlak van de zekerheden, maar het beroep van derden had beter gekund. Mevrouw Schauvliege, u hebt verwezen naar het principe van gold-plating in het Vlaamse regeerakkoord. Ik wil eraan toevoegen dat in het Vlaamse regeerakkoord is opgenomen dat gold-plating niet speelt als er omstandigheden zijn om verder te gaan dan Europa vraagt. Ik denk dat er een aantal argumenten zijn om dat te doen.

Mevrouw de minister, ik wil u vragen om uw engagement hard te maken wat betreft het toepassingsgebied. U hebt gezegd dat u binnenkort een uitbreiding zult doen, die verder gaat dat de Europees beschermde gebieden en dus gaat over de waardevolle natuurgebieden in Vlaanderen. U weet dat die zeer zwaar onder druk staan, zoals het natuurrapport van enkele weken geleden zeer duidelijk maakt. Ik wil vragen om met bekwame spoed werk te maken van dat engagement.

Mevrouw de voorzitter, we zullen ons onthouden op dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw de voorzitter, ik wil u bedanken, omdat u in de agendering ons toegelaten hebt om dit op een rustige manier te bespreken. De uiteenzettingen gebeuren misschien op een iets andere manier dan in de namiddag, waar veeleer een broeierige en warme atmosfeer heerst.

Ik dank ook de twee verslaggevers voor de voorbeeldige weergave van de bespreking in commissie.

Mevrouw Van den Eynde, de meerderheid is een huis met vele kamers. Als men met drie partijen bestuurt, is het terecht dat er verschillende meningen zijn, maar we komen altijd tot een conclusie. Dat niet iedereen altijd op dezelfde manier denkt over alle punten, is vrij normaal.

Ik stel dat ook vast bij de oppositie. Mevrouw Van den Eynde, voor u hebben we een te strenge vertaling van de

Europese richtlijn. Mijnheer Daems, u zegt dat het minimalistisch is. Blijkbaar geldt dezelfde redenering als jullie samen een coalitie zouden vormen, wat ik niet direct verwacht.

Ons uitgangspunt was de correcte vertaling van de Europese richtlijn. We denken dat dat is gebeurd. Het was ook noodzakelijk om een aantal amendementen in te dienen die voor meer duidelijkheid, rechtszekerheid en een ongecompliceerde operationalisering moesten zorgen. Dat is gebeurd.

Ik denk dat we hier eens te meer een goed decreet hebben. Voor de discussie over de exploitant, waar we het ook in de commissie over gehad hebben, laat ik het aan de minister om een antwoord te geven. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, collega's, naast het Milieuhandhavingsdecreet is het Milieuschadedecreet het tweede belangrijke decreet dat vandaag op de agenda staat.

Het betreft de omzetting van de Europese Milieuscha-derichtlijn, die dateert van 21 april 2004. Het decreet heeft de omzetting van die richtlijn in het Vlaamse Gewest tot doel.

De richtlijn heeft de bedoeling om in de Europese Unie een kader te scheppen voor het voorkomen en herstellen van milieuschade of een onmiddellijke dreiging ervan.

De regeling is gebaseerd op het beginsel dat de vervuiler betaalt en het beginsel van preventief handelen. Het laat de exploitanten die milieuschade of een onmiddellijke dreiging ervan hebben veroorzaakt, opdraaien voor de kosten van preventie en herstel. Op die manier worden exploitanten aangespoord om maatregelen te nemen en duurzame praktijken te ontwikkelen om het risico op milieuschade te beperken.

De richtlijn beoogt ook een betere naleving van de bestaande Europese regels.

Wat de omzetting betreft, verwijs ik graag naar de beleidsnota Leefmilieu en Natuur, waarin heel nadrukkelijk is gesteld dat de aangegane Europese en internationale engagementen correct en tijdig moeten worden geïmplementeerd in het beleid en in de regelgeving van het Vlaamse Gewest.

Bij de omzettingsoperatie is men overwogen en secuur te werk gegaan. We hebben geprobeerd om via werk-bare oplossingen tot een evenwichtige regeling te komen. Ook aan dit ontwerp van decreet is een zeer uitgebreide impactstudie voorafgegaan. Er is een inter-

netbevraging gebeurd en er zijn drie rondetafels met belanghebbenden georganiseerd. Het bedrijfsleven, milieuorganisaties, academici en vertegenwoordigers van de verschillende administraties waren hierbij betrokken en hebben hun opmerkingen meegedeeld. Een team van juristen heeft vervolgens ettelijke maanden aan de tekst van het voorontwerp gewerkt. De implementatieoefening is ook gebeurd in nauw overleg met een aantal lidstaten en de Europese Commissie en in coördinatie met de federale overheid en de andere Belgische gewesten. Er is vervolgens in de commissie voor Leefmilieu, zoals we het van de commissie gewoon zijn, een zeer grondig en goed debat gevoerd.

Ik begrijp dat er tot op vandaag een aantal vragen zijn. Eerst en vooral wat betreft het niet aan gold-plating doen, is het juist dat wat de omschrijving van de te beschermen soorten en habitats betreft, ervoor gekozen is om ons in eerste instantie te beperken tot de soorten en natuurlijke habitats die Europees beschermd zijn. Niettemin voorziet het ontwerp van Milieuschadedecreet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om op advies van de bevoegde instantie Vlaamse beschermde soorten en habitats onder de regeling te brengen als daartoe voldoende redenen bestaan. Ik heb in de commissie nadrukkelijk gesteld dat ik volgend jaar een wetenschappelijk onderzoek zal laten verrichten om te zien of we tot een wetenschappelijk onderbouwd voorstel ter zake kunnen komen dat naar de Vlaamse Regering zou kunnen gaan.

Mevrouw Van den Eynde, ik begrijp dat u een grote bezorgdheid hebt omtrent het begrip exploitant. Ik verwijs naar het antwoord dat ik u heb gegeven in de commissie. Ik ben ervan overtuigd dat de opname van het criterium in het ontwerp van decreet de vennootschapsrechtelijke verhoudingen ongemoeid zal laten. Ik wil erop wijzen dat er een vergelijkbare bepaling kan worden gevonden in de IPPC-richtlijn en dat onze aanpak perfect aansluit bij de economische realiteit. Ik verwijs ook naar het Waalse ontwerp van decreet en de Nederlandse wet, die een identieke omschrijving hanteren. Het begrip exploitant is perfect conform de richtlijn opgenomen in het ontwerp van decreet. Evident wordt hiermee geen doorbraak van de rechtspersoonlijkheid bedoeld. Het is een Europese en vennootschapsrechtelijke discussie, die wellicht op een hoger echelon verder zal worden bediscussieerd. Voor ons was het van belang ons op één lijn te scharen met wat Europees-rechtelijk vastgelegd is, wat ook in de IPPC-richtlijn staat en wat ook onze collega's als definitie zullen hanteren.

Geachte leden, door het aannemen van het ontwerp van Milieuschadedecreet wordt een controversiële maar zeer belangrijke Europese milieuriichtlijn in ons Vlaams recht omgezet. We zijn bedachtzaam en pragmatisch te werk gegaan in de hoop tot een voorspelbare, goede en redelijke regeling te komen. Het Milieuschadedecreet moet niet alleen leiden tot een betere toepassing van het beginsel

‘de vervuiler betaalt’, maar ook tot een betere preventie van milieuschade en een daadwerkelijk herstel van eventuele milieuschade. Ik meen te mogen zeggen dat het ontwerp van Milieuschadedecreet en het ontwerp van Handhavingsdecreet samen de fundamentele vormen voor een modern, efficiënt en rechtvaardig milieubeleid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nrs. 1252/4 en 5*).

– *Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 2. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1252/6*).

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 3 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 19 februari 2007, gesloten tussen de Federale Overheid, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake de uitvoering van sommige bepalingen van het Protocol van Kyoto

– 1314 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

De heer De Meyer, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, de verenigde

commissies van Leefmilieu en Energie behandelden dit ontwerp van decreet op 23 oktober en 7 en 21 november. Op 7 november werd een hoorzitting gehouden. Het Protocol van Kyoto en de akkoorden van Marrakech komen voort uit het raamverdrag van de Verenigde Naties met betrekking tot klimaatverandering. De bedoeling van de Kyotodoelstellingen is welbekend: de emissies van broeikasgassen beperken, om zo de concentratie van deze gassen in onze atmosfeer op een niveau te houden waarbij geen gevaarlijke klimaatveranderingen kunnen optreden.

Deze doelstelling wordt in het Protocol van Kyoto vertaald in een verplichting voor de geïndustrialiseerde landen tot beperking of reductie van de emissie van zes specifieke broeikasgassen. Het protocol legt de Europese Unie in de eerste verbintenisperiode, die loopt van 2008 tot 2012, een reductie op van 8 percent ten opzichte van het niveau van 1990. Deze inspanning werd verdeeld binnen de Europese Unie en betekende voor België een reductieverplichting van 7,5 percent.

De verdeelsleutel voor de Belgische lastenverdeling werd op 8 maart 2004 vastgelegd door het Overlegcomité van de federale regering en de regeringen van de gewesten en gemeenschappen. Het Vlaamse Gewest verbond zich ertoe om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen met 5,2 percent. Het Waalse Gewest zal de uitstoot met 7,5 percent verminderen, terwijl het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn uitstoot mag verhogen met 3,47 percent.

Het voorliggende samenwerkingsakkoord heeft als doel de afspraken te maken tussen de gewesten en de federale overheid die vereist zijn voor de toepassing van het Protocol van Kyoto en de akkoorden van Marrakech door België. Dit ontwerp van decreet regelt vier zaken. Het wijst de Nationale Klimaatcommissie aan als Belgische nationale autoriteit voor de formele goedkeuring van emissiereductieprojecten. Het bepaalt de criteria en de goedkeuringsprocedure voor deze projecten. Het maakt mogelijk dat Kyoto-eenheden kunnen worden ingeschreven op tegoedrekeningen in het Belgische nationale register en regelt de controle op dit register. Het waarborgt de deelname van België aan de flexibiliteitsmechanismen van het Protocol van Kyoto.

Dit systeem van flexibele mechanismen zorgt ervoor dat toegewezen emissiehoeveelheden kunnen worden verhoogd door het verkrijgen van emissierechten of emissiekredieten. Dit kan op drie manieren. Het kan door de internationale emissiehandel tussen landen. Het kan door de zogenaamde gezamenlijke uitvoering, waarbij geïndustrialiseerde landen kunnen investeren in projecten die de emissies in andere geïndustrialiseerde landen verlagen. In ruil mogen ze dan een deel van de emissiereductie op eigen rekening schrijven. Het kan door het mechanisme voor schone ontwikkeling, waarbij geïndustrialiseerde landen kunnen investeren in projecten die emissies in een ontwikkelingsland verlagen. Ook in dit geval wordt de emissiereductie aan de eigen rekening toegevoegd.

Door in dit decreet de Europese richtlijn 2004/101, de zogenaamde 'linking directive', om te zetten, kunnen ook bedrijven gebruik maken van de laatste twee systemen, namelijk de gezamenlijke uitvoering en de schone ontwikkeling. Zo krijgen ook zij de mogelijkheid om emissiekredieten via buitenlandse projecten te verwerven en in te leveren bij de overheid, om zo hun eigen toegekende CO₂-uitstootrechten te verhogen. Dit samenwerkingsakkoord werd reeds aangenomen door de Senaat op 19 april 2007 en door de Kamer op 26 april 2007. Dat laatste gebeurde unaniem. Het ontwerp van decreet werd in de verenigde commissies aangenomen met 16 stemmen tegen 10.

Mevrouw de voorzitter, met de andere verslaggever heb ik afgesproken dat ik me zou beperken tot de doelstellingen van het ontwerp van samenwerkingsakkoord en dat zij verslag zou uitbrengen van de eigenlijke bespreking ervan in de commissie. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de voorzitter, collega's, deze keer had ik inderdaad een afspraak met de heer De Meyer om de taak als verslaggever te delen. Ik breng nu verslag uit van de besprekingen in de commissie.

Op 23 oktober laatstleden gaf minister Crevits een toelichting bij de doelstellingen bij het ontwerp van decreet. Hierop werd door de Vlaams Belangfractie een hoorzitting gevraagd, die op 7 november werd gehouden.

Op 21 november 2007 werd het ontwerp van decreet besproken in de commissie. De heer Wymeersch gaf namens de Vlaams Belangfractie te kennen dat "als de Kyototheorie zou kloppen, de inspanningen die nu geleverd worden, slechts een druppel op een hete plaat zijn". Daarenboven stelde hij dat de emissierechtenhandel een perverse werking heeft, omdat die verdragend kan werken op innovatie en ontwikkeling van schone technologie. Volgens het Vlaams Belang is een andere aanpak nodig: de weg van de innovatie.

De heer Glorieux stelt namens de Groen!-fractie dat het Kyoto-protocol niet ver genoeg gaat, en dat er veel meer moet worden gedaan dan Kyoto. De bemerkingen van Groen! over het Kyoto-protocol en het voorliggende samenwerkingsakkoord gingen in dezelfde richting. De heer Glorieux verwees naar de Vlaamse Klimaatconferentie, waar duidelijk werd gesteld dat geen

flexibele mechanismen mogen worden aangewend zolang er in Vlaanderen nog één huis staat dat niet geïsoleerd is. De heer Glorieux wees erop dat deze bepaling niet werd opgenomen in het samenwerkingsakkoord.

In het debat dat zich hierna ontspon, vroeg de heer Daems om op te houden met het – volgens hem – verspreiden van dogma's van een minuscule minderheid van sceptische wetenschappers. Voor de heer Daems zijn technologische innovatie en interne maatregelen onvoldoende.

De commissievoorzitter, de heer Lachaert, wees erop dat de standpunten van de wetenschappers niet altijd even duidelijk zijn, terwijl dat wel hun maatschappelijke opdracht is. Hij wees erop dat in vele Amerikaanse staten de regelgeving inzake luchtverontreiniging strenger is dan in Vlaanderen.

De heer Callens waarschuwde ervoor om niet altijd de beste leerling van de klas te willen zijn, en wees op de nadelige gevolgen voor investeerders.

Minister Crevits ten slotte benadrukte dat de klimaatverandering een feit is. Ze wil elke euro efficiënt besteden. Het doel is volgens de minister dat er in het post-Kyototijdperk een beter raamwerk komt dan het Kyotoakkoord. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, bij een ontwerp van decreet tot instemming van een samenwerkingsakkoord is de ruimte voor verandering minimaal. Het Vlaams Parlement kan alleen reageren met 'ja' of 'neen'. Ik wil het dus niet hebben over het ontwerp van decreet zelf, maar ik wil even achteruitblikken en kijken naar het verloop van het proces sinds het ontstaan van het Kyotoprotocol.

Reeds in 1997 werd het protocol in Kyoto ondertekend. De EU zich heeft toen geëngageerd tot het terugdringen van haar uitstoot met 8 procent ten opzichte van het niveau van 1990, tegen de periode 2008-2012. De toen nog 15 Europese lidstaten hadden zes maanden tijd nodig om de reductie-inspanning van 8 procent onder elkaar te verdelen. De verschillende overheden – de gewesten en de federale overheid – van ons land, hebben niet minder dan zes jaar tijd nodig gehad om de Belgische inspanning onder elkaar te verdelen. De Belgische lastenverdeling tussen de federale overheid en de gewesten, kwam er uiteindelijk in 2003. Het duurde daarna nog eens vier jaar voor die lastenverdeling in een samenwerkingsakkoord werd bezegeld. Dat samenwerkingsakkoord zouden we via dit ontwerp van decreet moeten goedkeuren. We hebben er met andere woorden tien jaar over gedaan sinds het ondertekenen van het Kyotoprotocol, om het in ons land eens te worden over

de institutionele mechanismen die nodig zijn om een invulling te geven aan dat akkoord.

Ik geef u dit maar mee, beste collega's, om duidelijk te maken dat we ons in de toekomst toch eens zullen moeten bezinnen over onze rol. Nu blikken we als parlement terug op een moeizaam afgelegd besluitvormingstraject. We komen helemaal op het einde van de rit aan bod. Na tien jaar onderhandelen, moeten wij onze zegen nog geven over wat ondertussen tussen de verschillende overheden van ons land werd overeengekomen.

Ik denk dat we in de toekomst onze blik vooruit moeten richten. Het zou nuttig zijn als we in de commissie verder discussies op touw zetten over de beslissingen die deze en volgende week in Bali worden genomen, en die op Europees en Vlaams niveau nog moeten vallen. We moeten immers binnen Europa de 20 procentemissiereductie halen waar de top van staatshoofden en regeringsleiders het in de lente over eens raakte. We moeten die 20 procentreductie onder de 27 Europese landen verdelen. We moeten het eens worden over de manier waarop we met flexibele mechanismen en met de aankoop en investeringen in projecten in het buitenland zullen omgaan. Het doet me plezier dat in een samenwerkingsovereenkomst duurzame criteria staan opgelijst voor dergelijke projecten. Onder andere de Minaraad zegt dat we concreter kunnen zijn in deze criteria. Het lijkt me daarom nuttig onze blik meer vooruit te werpen in plaats van achteruit.

Trouwens, het samenwerkingsakkoord dat we met dit ontwerp van decreet zullen goedkeuren, is al grotendeels achterhaald. De lastenverdeling die daarin is overeengekomen tussen de federale en de gewestelijke overheden, wordt intussen terug in vraag gesteld. De EU heeft immers gezegd dat we te veel emissierechten hebben toegekend aan onze bedrijven in ons nationale allocatieplan. Verder heeft Arcelor te kennen gegeven de hoogoven in Luik langer te willen openhouden, met een gigantische extra CO₂-uitstoot tot gevolg. Ze zouden kijken naar de federale overheid en naar Vlaanderen om daar een mouw aan te passen. Daarmee wil ik zeggen dat we als parlement veel meer aandacht moeten besteden aan het mandateren van onze ministers om op internationale fora akkoorden te sluiten. Dat zou veel beter zijn dan achteraf, tien jaar na de feiten, nog onze zegen te geven.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: We hebben dit al uitgebreid besproken in de commissie. Ik wil alleen nog eens mijn stelling beklemtonen: dat dit akkoord veel te veel mogelijkheden biedt om onze CO₂-reductiedoelstellingen te realiseren door middel van flexibele mechanismen in plaats van door maatregelen hier in eigen land.

Ik herhaal dat omdat het Wereldnatuurfonds recent een rapport uitgaf waarin wordt aangetoond dat een groot deel van die ‘clean development mechanisms’, de flexibele mechanismen, absoluut niet efficiënt is in het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Het is absoluut geen doeltreffende maatregel of middel. Dit onderstreept nogmaals dat we onze doelstellingen voornamelijk en zelfs bijna volledig in eigen land moeten realiseren.

Eigenlijk zou geen enkele eurocent naar die flexibele mechanismen mogen gaan zolang er in Vlaanderen huizen staan die niet geïsoleerd zijn. Tot nader order zijn er zo nog veel. Niet alleen daarom zijn de flexibele mechanismen uit den boze, maar ook omdat we heel wat kansen missen om van de koolstofindustrie over te stappen naar een ecologische economie. Die laatste zou trouwens heel wat duurzame niet-delokaliseerbare jobs meebrengen in de bouwsector, de renovatiesector en de sector van de hernieuwbare energiebronnen. Het is jammer dat dit niet wordt erkend in het samenwerkingsakkoord dat – zoals ik al zei – veel te veel kansen en mogelijkheden biedt om onze Kyotonormen te halen door middel van flexibele mechanismen.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de voorzitter, ik zal beginnen met mijn oorspronkelijke slotbemerking. De aanleiding daarvoor is het overigens gewaardeerde verslag van de heer De Meyer. Hoe het komt, ik weet het niet, maar hij neemt de lapsus over die de minister bracht in haar antwoord op mijn vraag in de commissie.

Mevrouw de minister, daar hebt u gezegd dat het vreemd was dat het Vlaams Belang het ontwerp van decreet niet goedkeurde, terwijl dit in de Kamer unaniem was gebeurd. Ik weet niet waar u die informatie vandaan haalt. Ik neem aan dat de heer De Meyer die uitspraak klakkeloos heeft overgenomen. Als u de verslagen van de plenaire vergadering van de Kamer erop naleest, zult u zien dat die stemming absoluut niet unaniem was en dat het Vlaams Belang dit ontwerp van decreet in de Kamer zowel als in de Senaat niet heeft goedgekeurd. Dit ter rechtzetting.

Het Kyoto-protocol is het resultaat van een politiek correcte consensus over de juistheid van de theorie dat de mens de oorzaak is van de opwarming van de aarde. Die theorie werd snel een nieuw dogma. De op dit dogma gebaseerde maatregelen kregen het statuut van een gebod dat, boven iedere kritiek verheven, kan worden opgelegd aan allen.

Dit dogma kent natuurlijk ook een aantal critici. Ik verwijs naar het rapport van een aantal wetenschappers verbonden aan het KMI, die een en ander minstens in twijfel trekken. Vandaag kun je geen krant meer open slaan, geen radio meer beluisteren, geen tv meer bekijken,

of je wordt geconfronteerd met de nieuwe afgod. Een oud Vlaams spreekwoord zegt: waar men gaat langs Vlaamse wegen, komt men steeds Maria tegen. Vandaag is het: waar men gaat langs Vlaamse wegen, komt men steeds Kyoto tegen. Het wordt een beetje te veel van het goede.

Het is al zover gekomen dat een gebuisde presidentskandidaat uit de Verenigde Staten erin slaagt met een commercieel project de Nobelprijs voor de Vrede te winnen op basis van de problematiek van de opwarming van de aarde. Het wordt helemaal te gek als we nauwelijks drie weken geleden sommige mensen op tv zien orakelen dat het eten van vlees slecht is voor de opwarming van de aarde. Men moet me dat eens uitleggen. Aan het gezicht van de man die het op tv uitlegde, was duidelijk te zien dat hij in jaren geen vlees had gegeten.

We moeten een en ander relativiseren. Zijn wij tegen een klimaatbeleid? Absoluut niet. Zijn we tegen een verbetering van het leefmilieu? Absoluut niet. Zijn we tegen inspanningen om het klimaat en het leefmilieu te verbeteren? Neen, zeker niet. We pleiten wel voor een sociaaleconomisch verantwoord klimaatbeleid. De uitstootproblematiek zal een blijvend aandachtspunt moeten vormen voor de Vlaamse overheid en voor het Vlaams Parlement, maar mag op middellange en lange termijn niet leiden tot een afscheid van de industrie en Europa.

De Europese Unie wordt ter zake steeds ambitieuzer en stelt nu al dat, wanneer een internationaal akkoord het Kyoto-protocol opvolgt en waaraan ook de VS zullen meedoen, de Europese engagementen voor CO₂-reductie nog zullen worden opgeschroefd. We mogen wel beklemtonen dat de uitstoot van broeikasgassen vorig jaar in Vlaanderen voor het eerst onder het referentieniveau is gebleven. Zeker de bedrijven lieten een daling optekenen, mede dank zij de aanpak via benchmarkings, convenants voor de grote bedrijven en het auditconvenant voor de middelgrote bedrijven. Die aanpak ondersteunen we.

Die convenanten sporen de ondernemingen aan om energie-efficiënt te werken. Zo kon de Vlaamse industrie tussen 1990 en 2006 inderdaad een forse daling van haar uitstoot van broeikasgassen realiseren. Ze brengt daarmee haar uitstoot nu al onder de doelstelling voor 2012 voor het hele Vlaamse Gewest. Indien geen rekening wordt gehouden met de bijkomende uitstoot, gerealiseerd door nieuwe elektriciteitsproductie op de sites van de bedrijven, die zowel de energie-efficiëntie als de uitstoot van broeikasgassen ten goede komt, daalt de uitstoot van de industrie zelfs met ruim 18 procent. De Vlaamse industrie toont daarmee aan dat haar bijdrage in de Vlaamse en Belgische Kyoto-doelstellingen ruimschoots kan en zal worden gehaald.

Wij vinden het dan ook zeer betreurenswaardig dat de Europese Commissie in de context van het allocatieplan 2008-2012 in het voorjaar de lat nog wat hoger legde en bijkomende reductieverplichtingen oplegde. Dat komt de langetermijnontwikkeling van de ondernemingen in Vlaanderen absoluut niet ten goede. Intussen huisvest Wallonië van oudsher de zwaarste en meest vervuilende industrie. Wallonië zou in theorie enkele hoogovens moeten sluiten om de gevraagde uitstootvermindering te halen. Verdere offers vragen van Vlaanderen is dan ook bijzonder onrechtvaardig, aangezien de Vlaamse nijverheid al aanzienlijke inspanningen geleverd heeft en de marge voor verdere efficiëntieverbeteringen erg klein is geworden.

De chemiesector heeft al laten weten dat, indien de Vlaamse Regering zou beknibbelen op de toegezegde CO₂-rechten uit het convenant, veel chemiebedrijven verplicht zullen worden om hun installaties te sluiten. De CO₂-regels dreigen een delokalisatie van de industriële productie buiten Europa met zich mee te brengen, doordat de milieu-uitdagingen daar minder dwingend zijn. Men gaat met andere woorden de vervuiling uitvoeren en de werkloosheid importeren. Dat is de reden waarom wij dit ontwerp van decreet absoluut niet kunnen goedkeuren.

Wij staan vandaag niet alleen met onze scepsis. Wij stellen vast dat een aantal grote landen die verantwoordelijk zijn voor massale CO₂-uitstoot – ik verwijst naar India en China – absoluut niet geneigd zijn om mee te doen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Wymeersch, ik wil u en uw fractie een heel duidelijke vraag stellen. Twijfelt de Vlaams Belangfractie er nog steeds aan dat menselijke activiteiten aan de basis liggen van de opwarming van de aarde?

Een paar duizend wetenschappers van het IPCC, die onlangs terecht de Nobelprijs voor de Vrede gekregen hebben, hebben gezegd dat menselijke activiteiten met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aan de basis liggen van de opwarming van de aarde. Zij stellen dat we niet volgend jaar, in 2012 of nog later maatregelen moeten nemen, maar vandaag.

Er zijn inderdaad nog steeds een handvol klimaatsceptici, mijnheer Wymeersch, en jammer genoeg zijn er ook nog een handvol landen die zeer sceptisch zijn. Maar laten we er alstublieft mee ophouden om die minderheden voortdurend een uitgebreid forum te geven, zoals u vandaag doet.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Daems, ik zal antwoord geven op uw vraag. Wij zijn het met u, en wellicht met iedereen, eens dat de menselijke activiteit een element is dat meespeelt in de opwarming van de

aarde. U verwijst naar “duizenden wetenschappers”, maar u zult moeten toegeven dat er voor elke wetenschapper die een bepaalde mening heeft, er wel een wetenschapper is die die mening relativeert. *(Opmerkingen van de heer Rudi Daems)*

Ik verwijst naar het vrij recente rapport van een aantal wetenschappers verbonden aan het KMI, die dat relativeren en zelfs in twijfel trekken.

Wat u miskent of te weinig onder de aandacht brengt, is dat wij altijd de voorttrekkersrol moeten spelen en niet per se die landen die een zware verantwoordelijkheid dragen in de problematiek van de CO₂-uitstoot. Ik verwijst naar China en India, de twee landen die met hun industrialisering op dit ogenblik agressief aanwezig zijn op de markt. Zij overwoekeren Europa met hun productie en houden zich niet aan het Protocol van Kyoto. Wij zorgen ervoor dat de industriële activiteiten in Vlaanderen, en bij uitbreiding in België zolang dat nog bestaat, en in heel West-Europa, zullen uitwijken. Wat zijn we met een gezond milieu, waar wij samen met u voorstander van zijn, wanneer er geen nijverheid en industrie meer is om de Vlaamse burgers aan het werk te houden? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Rudi Daems: Mijnheer Wymeersch, u gelooft blijkbaar nog altijd dat economische ontwikkeling en de keuze voor verregaande milieu-investeringen elkaars tegengestelde zijn. Intussen kunnen heel wat landen die deze keuze hebben gemaakt, aantonen dat dat helemaal niet het geval is. Uiteindelijk zal ook China die weg opgaan.

Het Westen behoort tot de meest welvarende regio's van heel de wereld. We kunnen dan ook niet anders dan onze verantwoordelijkheid opnemen en het voortouw nemen in dit zeer cruciale debat.

De heer Bart Martens: Wanneer dit ontwerp van decreet en het klimaatbeleid dat we daarmee vorm trachten te geven zou leiden tot een exodus van onze bedrijven, dan vraag ik me af waarom een bedrijf als Umicore een verklaring ondertekent gericht aan alle onderhandelaars die momenteel in Bali het regime voor een verdergaande uitstoot van broeikasgassen vastleggen, om hen te vragen ambitieuzer te zijn en verregaande reducties af te spreken. Onze bedrijven produceren producten en diensten die in een ambitieus internationaal klimaatbeleid een gigantische exportmarkt zullen krijgen. Onze bedrijven zoals Umicore gebruiken lithiumionbatterijen die worden gebruikt in hybride wagens die, wanneer Europa doorgaat met een verstrenging van de uitstootbeperkingen voor nieuwe wagens, een gigantische markt zullen krijgen. Het orderboekje van bedrijven zoals Dredging International die in het C-Powerproject, op de grootste diepte ooit, een windmolenpark op zee aan het bouwen is, staat overvol. Zodra die referentie-installatie gebouwd is, zal

er een wereld van mogelijkheden voor onze bedrijven opengaan. Onze busbouwer Van Hool is nu samen met de belangrijkste Amerikaanse producent van brandstofcellen bezig om bussen op waterstofgas te laten rijden. Ik geef u op een blaadje, mijnheer Wymeersch: wanneer we niet op basis van innovatie kunnen concurreren met andere landen en bedrijven overzee en op andere continenten, dan zullen we het zeker niet kunnen doen op basis van loonkost. Wanneer we de bedrijven en de industrie in ons land willen behouden, dan moeten we inzetten op innovatie en op de ontwikkeling van milieuvriendelijke en energiezuinige producten en diensten. Het is dat soort producten en diensten waar we nog een toekomst voor hebben.

Het zal niet lang meer duren voor onder andere stroom uit windmolens goedkoper zal zijn dan conventionele vormen van stroomopwekking. Ofwel kiezen we er nu voor om met een innovatiebeleid onze eigen bedrijven een plaats te geven in die gigantisch groeiende markten, ofwel laten we die boot aan ons voorbijgaan en blijven we zitten met verouderde technologie waarmee we niet op kunnen tegen de kostenconcurrentie uit lageloonlanden.

We moeten niet alleen kijken naar onze baggeraars, naar onze busbouwers, naar onze producenten in de non-ferro-industrie. We kunnen ook kijken naar wat IMEC, de spin-off van de universiteit van Leuven, heeft gedaan op het vlak van fotovoltaïsche zonnecellen. Een bedrijf als Photovoltech in Tienen exporteert het leeuwendeel van zijn technologie naar het buitenland. Het wordt aangedreven door een ambitieus klimaatbeleid dat niet alleen wij, maar gelukkig ook andere en hoe langer hoe meer landen in de wereld voeren.

Mijnheer Wymeersch, ik zou uw redenering willen omdraaien. *(Opmerkingen van de heer Frans Wymeersch)*

Als we niet inzetten op innovatie, veroorzaken we een exodus van onze industrie. Op dat ogenblik zullen we bedrijven zien sluiten en exportmarkten verloren zien gaan.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Martens, als u mijn redenering wil omdraaien, dan moet u wel wachten tot ik ze volledig heb ontwikkeld. Anders weet u niet wat u moet omdraaien.

Mijnheer Martens, als u goed hebt geluisterd naar het verslag van mevrouw Van den Eynde, dan zal u niet zijn ontgaan dat we zowel in de commissie als vandaag hebben gepleit voor innovatie. Een serieus innovatiebeleid heeft echter niets te maken met dwingende maatregelen, een dwingend keurslijf dat wordt opgelegd door het Kyoto-protocol. Dat is helemaal iets anders. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Wij zijn voor het geven van stimulansen. In Vlaanderen waren we daar uitstekend mee bezig. Door de lat steeds maar hoger te leggen, beknibbelen we daar sterk op.

U verwijst naar een aantal bedrijven dat zeer goed bezig is. Ik ontken dat niet. U zult echter toch met mij moeten vaststellen dat een zeer belangrijke sector in Vlaanderen, de chemie, heeft gezegd dat de lat al hoog genoeg ligt. Als ze verdergaande inspanningen moet doen, zal ze moeten sluiten of uitwijken naar landen waar het regime minder streng is.

Het kan dat er een onderliggende agenda is om de hele Linkeroever vrij te maken voor natuurontwikkeling. Dat is echter niet de politiek die we hier willen voeren.

We moeten een stimulerend beleid voeren voor de bedrijven en ze niet in een streng keurslijf dwingen. We moeten doelstellingen voorop stellen. Met de manier waarop we nu bezig zijn met geboden en verboden, bereiken we een averechts effect. Het is juist dat averechtse effect dat een nefaste invloed heeft op de mentaliteit van de bevolking. Een professor heeft in de commissie gezegd dat dit een van de redenen is waarom Kyoto niet lukt en niet zal lukken.

Ik blijf er bij dat Europa en Vlaanderen zeer goede, zware inspanningen hebben geleverd. Vlaanderen is waarschijnlijk een van de betere leerlingen van de klas, ook door het innovatieve beleid en onze manier van aanpak. Ik verwijs naar de benchmark en de auditconvenants. Wat dat betreft, is de limiet bereikt. We moeten ernstig nadenken om na te gaan hoe we enerzijds bepaalde doelstellingen kunnen halen zonder daarom heiliger dan de paus te willen zijn en anderzijds onze industrie en nijverheid kunnen behouden om de tewerkstelling, de werkgelegenheid, de jobs voor onze Vlaamse bevolking veilig te stellen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, er werd gezegd dat ik een lapsus had gemaakt toen ik het had over het stemgedrag van het Vlaams Belang in de Kamer en de Senaat. Ik verwijs naar pagina 10, laatste alinea van het verslag. Het verslag werd goedgekeurd door Vlaams-Belangcollega Van den Eynde, die de ontwerpversie ontving ter controle. Ze heeft overigens het verslag met haar naam gesierd.

Mocht ik toch fout geïnformeerd zijn, dan heb ik dat nu rechtgezet.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, tijdens de daarnet gevoerde discussie is een paar keer geprobeerd het debat open te trekken en de hele klimaatproblematiek te bespreken. Dat is niet de bedoeling van het voorliggende ontwerp van decreet.

Het gaat hier in feite om een ontwerp van samenwerkingsakkoord. Het is de bedoeling een aantal afspraken

tussen de gewesten en de federale overheid te maken. Die afspraken zijn vereist om het Kyoto-protocol en de akkoorden van Marrakech uit te voeren. Bovendien voeren we op deze manier een Europese richtlijn uit 2004 uit.

De Senaat heeft het ontwerp van samenwerkingsakkoord op 19 april 2007 goedgekeurd. Op 26 april 2007 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers hetzelfde gedaan. Vervolgens is het ontwerp door de federale ministerraad bekrachtigd en op 16 mei 2007 afgekondigd. Hierna is het bij de Vlaamse overheid terechtgekomen. Ik wil er de heer Martens dan ook op wijzen dat we er geen tien jaar over hebben gedaan om deze tekst op onze eigen agenda te krijgen.

Vanwege de bestaande bevoegdheidsverdeling moet het Vlaams Parlement dit ontwerp van samenwerkingsakkoord behandelen. De maatregelen die in uitvoering van het Kyoto-protocol moeten worden genomen, vallen gedeeltelijk onder de federale en gedeeltelijk onder de gewestelijke bevoegdheden. Bovendien hebben deze maatregelen rechtstreeks betrekking op natuurlijke en rechtspersonen.

Aangezien hierover daarnet nog is gediscussieerd, lijkt het me belangrijk de doelstellingen van het voorliggende ontwerp van decreet kort even samen te vatten.

We willen eerst en vooral bereiken dat België, als partij die verdragen kan afsluiten, de in het Kyoto-protocol opgenomen flexibiliteitsmechanismen op een effectieve en ononderbroken wijze kan hanteren. Er is daarnet wat commentaar op die mechanismen geleverd. We moeten er evenwel voor zorgen dat België hier effectief en ononderbroken gebruik van maken.

We stellen de Nationale Klimaatcommissie aan tot aanspreekpunt en tot de aangewezen nationale autoriteit om de projecten die onder de projectgebonden flexibiliteitsmechanismen vallen, formeel goed te keuren. We stellen de criteria en de goedkeuringsprocedure vast voor de projecten die onder de bevoegdheid van de Nationale Klimaatcommissie ressorteren. We stellen de voorwaarden vast voor personen die aan een projectactiviteit willen deelnemen. We regelen dat de zogenaamde Kyoto-eenheden op een persoonstegoedrekening en op een exploitantstegoedrekening in het Belgisch nationaal register van broeikasgassen kunnen worden ingeschreven. We maken afspraken over de reikwijdte van de controle door de administrateur van het Belgisch nationaal register van broeikasgassen op het gebruik van Kyoto-eenheden door exploitanten en door overheden.

Daarnaast lijkt het me tevens belangrijk een paar zaken duidelijk te verwoorden. De heer Daems heeft daarnet al verklaard dat niemand de klimaatverandering kan betwisten. We moeten in de mate van het mogelijk techni-

sche oplossingen zoeken en ten uitvoer brengen. Zoals ik tijdens de commissiebesprekingen al heb gesteld, moeten we proberen onze middelen wereldwijd zo efficiënt mogelijk te besteden. Waar mogelijk, moeten we belangrijke reducties van broeikasgassen tot stand brengen. De in het Kyoto-protocol opgenomen flexibiliteitsmechanismen vormen een instrument om tot grotere reducties te komen. Dit instrument is een aanvulling op de binnenlandse maatregelen.

Ik wil de heer Glorieux erop wijzen dat de duurzaamheidscriteria voor het Vlaamse Gewest van belang zijn. De duurzaamheid wordt overigens op drie verschillende niveaus getoetst. Het gastland staat in voor het goedkeuren of het afkeuren van projecten en moet nagaan of elk project aan de eigen doelstellingen inzake duurzaamheid beantwoordt. Op supranationaal niveau past de Executive Board van de Verenigde Naties een strikt kader toe. Een soortgelijk kader is in de Belgische wetgeving en in de Vlaamse decreetgeving opgenomen. Indien nodig, moet de Vlaamse overheid binnen- en buitenlandse experts inschakelen om het mogelijk te maken de projecten tot een goed einde te brengen.

Er is heel wat commentaar geleverd op de pijnpunten en de moeilijkheden waar de industrie mee kampt. Ik wil in dit verband eerst en vooral wijzen op de inspanningen, bijvoorbeeld het Convenant Benchmarking, die in de loop van de voorbije jaren door de industrie zijn geleverd. De cijfers tonen aan dat we de resultaten van deze inspanningen niet mogen onderschatten. Dit jaar zijn we er voor het eerst in geslaagd de uitstoot enkele procenten onder het niveau van 1990 te krijgen. Dit betekent dat de genomen maatregelen wel degelijk resultaten boeken.

Mijnheer Wymeersch, het zou fout zijn om te zeggen dat we in deze resultaten moeten berusten. We zijn verplicht om in de komende periode tandjes bij te steken willen we de doelstellingen halen. Het samenwerkingsakkoord dat vandaag ter goedkeuring voorligt, beoogt om het resultaat zoals gesteld in de doelstellingen mee te helpen bereiken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1314/1).*

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Bart Caron, de dames Vera Van der Borgh, Vera Jans en Helga Stevens en de heren Bart Van Malderen en Tom Dehaene betreffende een experiment persoonsgebonden budget – 1356 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de bespreking is geopend.

De heer Luc Martens, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, dit voorstel van resolutie om het persoonsgebonden budget te stimuleren, is een belangrijke stap in een evolutie in de zorg voor personen met een handicap. Op zich worden hier geen nieuwe ideeën ontwikkeld, maar gaan we door op een traject dat de voorbije jaren is uitgezet, ook door de Vlaamse Regering. Een en ander is door de complexiteit van de materie en om allerlei redenen wat trager gegaan dan velen verhoopten.

Waarom is dit een belangrijk voorstel van resolutie? We zijn op een punt terechtgekomen waar er een andere kijk is op ondersteuning en zorg voor personen met een handicap. De andere kijk gaat uit van zelfsturing, zelfbepaling en emancipatie van de persoon met een handicap die zijn leven zelf in de hand kan en mag nemen. Hij mag zelf bepalen wie hem ondersteuning en zorg verleent en hoe het budget daarvoor wordt besteed. We schuiven op van betutteling en sturing van bovenuit naar meer voor zichzelf zorgen. De samenleving verleent daarvoor de mogelijkheden.

Het is ook een kwestie van waardering. Het gaat om menselijke waardigheid. Het persoonsgebonden budget is één element in die evolutie. Het is een brede evolutie. Ook de persoonlijke-assistentiebudgetten wijzen daarop en de verschillende voorzieningen worden geconfronteerd met een verschuiving in gedrag, houding en verwachtingspatroon van personen met een handicap. Dat steunen we ten volle. Met dit voorstel van resolutie willen we dit proces stimuleren.

We vragen de minister uitdrukkelijk om volgend jaar en de komende jaren op een voldoende brede basis te experimenteren, voorttrekkersprojecten te ontwikkelen en eruit

te leren hoe de nieuwe benadering het meest succesvol kan zijn, het meeste mensen kan helpen en kan bijdragen tot de goede levenskwaliteit van personen met een handicap. Misschien kan dit voorstel zelfs bijdragen tot het afbouwen van de wachtlijsten. Het is een dure sector, maar in het rijke welvarende Vlaanderen moeten we het ervoor over hebben, vooral voor de vernieuwende vormen van zorg, omdat die vreemd genoeg vaak goedkoper zijn dan de traditionele vormen.

We slaan twee vliegen in een klap: meer waardering en zelfsturing door de personen met een handicap en een betere levenskwaliteit voor die mensen.

De vraag in ons voorstel van resolutie om een experiment op te zetten, wordt ondersteund door wetenschappelijk onderzoek. Dat experiment moet worden verbreed, wat op middellange termijn moet leiden tot een belangrijke rol voor deze ondersteuningsvorm, al zullen personen met een handicap altijd verschillende zorgvormen nodig hebben. Ik dank nogmaals de mede-ondertekenaars van harte: ik denk dat we samen goed werk hebben verricht. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de voorzitter, collega's, de heer Caron zei zeer terecht dat dit een bijzonder voorstel van resolutie is. Het persoonsgebonden budget en het persoonlijke-assistentiebudget zijn de belangrijkste decretale getuigen van de trendbreuk die tijdens de vorige legislatuur in het gehandicaptenbeleid werd ingezet. Decennialang hebben personen met een handicap de zorg en hulpverlening gekregen die het best paste in de beschikbare voorzieningen en diensten. Met de diversificatie van de zorgvormen werd het aanbod verruimd, maar de persoon met een handicap had geen enkel instrument in handen om de regie van zijn leven zelf te bepalen. Dat laatste is erg belangrijk, zoals we afgelopen maandag op een studiedag van GRIP nog hebben mogen ervaren.

Het persoonlijke-assistentiebudget is inmiddels al enkele jaren realiteit. De ervaringen zijn positief. Zonder meer is deze werkvorm – als een van de meerdere werkvormen van het gehandicaptenbeleid – een verworvenheid geworden. Onze fractie is tevreden dat vandaag dit voorstel van resolutie zal worden goedgekeurd omdat het de persoon met een handicap toelaat – al is het bij wijze van experiment – de regie van zijn leven nog steviger in handen te nemen. Het is echter met droefheid dat ik vaststel dat het 3,5 jaar heeft geduurd vooraleer iets in dit dossier kon bewegen en ook omdat we nu slechts met een experiment starten.

Het voorstel van resolutie dat we vandaag goedkeuren biedt duidelijk de kans om kennis en ervaring op te

doen inzake het persoonsgebonden budget, en dat met het oog op het uitwerken van de uitvoeringsbesluiten van het decreet van 21 december 2001. Daarom stelt het voorstel van resolutie dat een voldoende hoog budget moet worden uitgetrokken om toe te laten beleidsconclusies te trekken. Ik kijk dan ook met interesse uit naar de budgettaire waardering die dit experiment zal krijgen.

Er zal worden gewerkt met convenanten – niet met de tot nog toe gebruikte convenanten tussen voorzieningen en overheid, maar wel met convenanten tussen de overheid en personen met een handicap. Op die manier kan de persoon met een handicap de zorg en hulpverlening zelf inkopen. Zo wordt de ondergeschikte relatie tussen een persoon met een handicap en een voorziening omgedraaid. De persoon met de handicap zal nu zelf kunnen beslissen bij wie, waar en wanneer hij zorg inkoopt. Ik hoop dat dit zal leiden tot een concurrentie tussen voorzieningen inzake de kwaliteit van de zorg en de hulpverlening.

We hebben als indieners dit experiment ook aangegrepen om tegemoet te komen aan de problemen van personen met een handicap die al jaren op de wachtlijst staan omdat geen enkele voorziening voor geschikte opvang kan zorgen. We hopen dat deze mensen als eerste kunnen worden geholpen. Dit experiment loopt over twee jaar. Dat betekent dat we de uitvoeringsbesluiten niet meer in deze legislatuur zullen kunnen goedkeuren. Er is dus een belangrijke taak weggelegd voor de volgende regering.

Het voorstel van resolutie werd in de commissie unaniem goedgekeurd. Ik hoop dat de plenaire vergadering dat voorbeeld zal volgen. Ik hoop ook dat de volgende regering en de volgende minister van Welzijn – wie die verantwoordelijkheden ook mogen dragen – hun verantwoordelijkheid zullen opnemen en het experiment zullen vertalen in uitvoeringsbesluiten die de geest van het decreet respecteren. Ik dank u voor uw aandacht. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik kon zelf niet aanwezig zijn bij de bespreking in de commissie omdat ik in het buitenland was. Dat betekent natuurlijk niet dat ik dit voorstel van resolutie niet mee onderschrijf, absoluut niet. Mijn N-VA-fractie zal deze resolutie volledig mee onderschrijven.

Het is geen geheim dat ik persoonlijk een groot voorstander ben van het systeem van persoonsgebonden budget. Daardoor krijgen personen met een handicap zelf de keuzevrijheid met betrekking tot de ondersteuning en de hulpverlening die ze nodig hebben. De zelfsturing in de zorgvraag moet meer mogelijk gemaakt worden in de praktijk. Collega Caron heeft duidelijk gezegd wat dit betekent, namelijk emancipatie voor de persoon met een handicap wat op zich een zeer belangrijk element is.

De zorg is er voor de persoon zelf en niet andersom. Ik ben dus heel blij dat dankzij dit parlementaire initiatief, de Vlaamse Regering drie en een half jaar, een nieuwe aanzet zal geven voor de uitvoering van het decreet op het persoonsgebonden budget. Dit kan natuurlijk enkel als er een voldoende groot budget vrijgemaakt wordt voor dit experiment persoonsgebonden budget. Dit experiment is enkel en alleen maar nuttig als we daar onze lessen uit kunnen trekken. En het mag zeker niet de bedoeling zijn om dit experiment al bij voorbaat dood te knippen door te veel administratieve maatregelen. Ik reken op jullie gezond verstand en op het gezond verstand van de minister, zodat er administratieve vereenvoudiging toegepast wordt binnen dit experiment en personen met een handicap die al heel wat administratieve besognes hebben, niet extra belast worden.

Ik reken op jullie steun om deze resolutie uit te voeren en om het decreet op persoonsgebonden budget echt in de startblokken te zetten. Het is hoog tijd na drie en een half jaar voorbereiding. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borgh en Anne Marie Hoebeke, de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Helga Stevens betreffende de creatie van opvangplaatsen en een snelprocedure voor personen met een snel degeneratieve aandoening (SDA) – 1377 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de bespreking is geopend.

Mevrouw Merckx, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, op 4 december heeft de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin dit voorstel van resolutie besproken.

De indieners vragen aan de Vlaamse Regering om via een snelprocedure de hoogste urgentiecode toe te kennen aan personen getroffen door een snel degeneratieve aandoening. Ze vragen ook dat er in de voorzieningen voldoende aangepaste logeermogelijkheden en kort-

opvang zou zijn. En ze vragen dat er via uitvoeringsrichtlijnen een zorggarantie zou gegeven worden.

De mede-indieners waren volledig eensgezind met dit voorstel. De heer Van Malderen zei wel dat men misschien vanuit de toelichting te snel zou denken dat het enkel over amyotrofische laterale sclerose zou gaan. Dat is niet zo. Het gaat over de brede groep van SDA's.

Hij pleit ervoor dat men zich niet zou beperken tot de huidige lijst van SDA's die vandaag wordt gehanteerd, want daar kan evolutie in zijn.

Wat de zorggarantie betreft, vroeg de heer Van Malderen heel uitdrukkelijk dat het zou worden gerealiseerd in het uitbreidingsbeleid. Hij had daar ook graag de reactie van de minister over gehoord, maar vond het beter om achteraf vragen om uitleg in te dienen, omdat de minister op dat moment niet meer aanwezig was.

De heer Dehaene, als mede-indiener, bevestigde zijn akkoord met het voorstel van resolutie, maar wees toch op het gevaarlijke precedent dat zou kunnen ontstaan als de Vlaamse Gemeenschap in de toekomst specifieke instellingen zou erkennen, exclusief voor een bepaalde pathologie. Dat zou een gevaarlijk precedent zijn, waar de minister wel de juiste invulling aan zou geven door voldoende erkenningen toe te staan, maar achteraf moeten het de voorzieningen zelf zijn die bepalen aan welke pathologie ze voorkeur willen geven. Het is niet in de eerste plaats de taak van de Vlaamse overheid om zich daarmee bezig te houden.

Het voorstel van resolutie werd unaniem aangenomen. Het toont ook aan dat het in een traject zit, want de aanleiding voor het voorstel van resolutie was een beslissing van voormalig minister Vervotte om een snelprocedure te geven voor PAB'ers, namelijk voor de personen met een snel degeneratieve aandoening. Hier komt nu een vervolg, de verschuiving naar de residentiële sector. Het toont dat er echt wel ruimte moet zijn voor verschuiving en verbreding van de aandacht van de overheid. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghet heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghet: Mevrouw de voorzitter, collega's, personen met een snel degeneratieve aandoening hebben recht op dezelfde zorg en hulpverlening als andere personen met een handicap, maar de aard van hun aandoening zorgde er tot voor kort voor dat ze nooit tijdig dat recht konden verzilveren.

Vorig jaar creëerde toenmalig minister Vervotte een snelprocedure voor mensen met een snel degeneratieve aandoening die een beroep wensten te doen op een persoonlijke-assistentiebudget. Daarmee werd een belangrijke behoefte ingevuld.

Al snel werd echter duidelijk dat dit voor sommige patiënten onvoldoende was. Op een gegeven moment in de ziekte is er meer nood aan andere zorgverlening dan mogelijk is via een persoonlijke-assistentiebudget. Voor sommigen is er nood aan tijdelijke opvang, zodat de familie even op adem kan komen. Voor anderen, veelal alleenstaanden, is er nood aan een residentiële opvang, omdat een zelfstandig leven onhaalbaar is geworden. De mensen met een snel degeneratieve aandoening hebben ons gewezen op deze nood.

Dat noopte ons tot het ontwikkelen van een snelprocedure voor wie nood heeft aan een kortverblijf of residentieel verblijf.

In ons voorstel van resolutie vragen we dat deze mensen de hoogste urgentiecode toegekend zouden krijgen, zodat zij tijdig terecht kunnen in een voorziening. Daarnaast vraagt de resolutie ook om in voldoende opvangmogelijkheden voor deze mensen te voorzien.

Ik denk dat, als dit voorstel van resolutie zijn uitvoering zal kennen, een sluitend opvangsysteem wordt ontwikkeld voor de mensen met een snel degeneratieve aandoening die vanwege de specificiteit van de aandoening geen gebruik kunnen maken van de normale procedures.

Ik ben verheugd dat we dit nog tijdens deze legislatuur kunnen realiseren. Ik dank hiervoor de collega's die het voorstel mee hebben ondersteund en ondertekend. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, ik heb dit voorstel van resolutie mee ondertekend omdat het beantwoordt aan de noden van de mensen met een snel degenererende aandoening. Door het feit dat de ziekte snel evolueert, kunnen ze niet de gewone procedure doorlopen en moeten ze kunnen rekenen op een snelle en adequate opvang in de semiresidentiële of residentiële zorg, zoals mevrouw Van der Borghet reeds heeft toegelicht in haar betoog.

Nu is het aan de overheid om de zorggarantie die we aan de mensen met een SDA willen bieden, waar te maken op het terrein, als dit voorstel van resolutie wordt aanvaard, zal ik dit zeker mee goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.47 uur.*
